

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, JULY – LIEPOS 26, 2014 • Vol. CV Nr. 87 Kaina 2 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-25-14

Gineso rekordo siekiantis bėgikas artėja prie Ilinojaus

42 metų Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos ugniagesys Aidas Ardzijauskas, birželio 19 d. Los Angeles pradėjęs savo 3 100 mylių bėgimą iki New Yorko, šiomis dienomis kerta Missouri lygumas.

„Bėgu sau į Springfieldą, kelias tarsi linuotė – 80 km ilgio. Drėgmė išlieka didžiausia. Kas džiugina, kad saulės nesimato visą rytą“, – rašo Aidas „Facebook“ puslapyje liepos 24 d. Springfieldas – tai Springfield, Mis-

souri. Iki Springfield, Illinois – 319 mylių. Iš ten, neužsukęs į Čikagą, bėgikas pasuks tiesiai į rytus – tolimesnis jo maršrutas drieksis per Indiana, Ohio, Pennsylvania, Maryland ir galiausiai New York valstijas. „Tiek daug šiltų linkėjimų gaunu iš Jūsų, bet įdomu, kaip Jūs laikotės? Kas naujo pasaulyje? Naujienos sunkiai pasiekia mane“, – rašo Aidas.

Bet visgi pasiekia. Apie lėktuvų katastrofas bėgikas žino. Tai liudija liepos 25 d. įrašas:

„Tai kaip ten yra su tais lėktu-

vais? Kiek nukrito ar numušti buvo? Aš tai netoli Niangua miestelio Missouri, virš galvos lėktuvų nemačiau, tad galiu būti ramus – niekas nenukris iš dangaus“.

Aidas Ardzijauskas bėga jau daugiau kaip mėnesį. Pradėdamas žygį jis tikėjosi pasiekti New Yorką per 45 dienas ir tuo pačiu patekti į Gineso rekordų knygą. Visą bėgiko maršrutą galima sekti „Facebook“ puslapyje „Echo Life Style LA-NY“.

„Draugo“ info

ŠIAME NUMERYJE:

Ar norime susigrąžinti emigravusius talentus? – 3 psl.

Šimtas metų pilnatvės – 4 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

VASARA, VASARA

*Saulė išdegusi
Meilė patrakusi
Vasara vasara*

*Skrisim lig ryto mes
Grįžulo ratuose
Vasara vasara...*

– dainavo populiarioji „Hipperbolė“. Iš tiesų, dabar tas laikas, kai visi stengiasi išsprukti į gamtą – jei ne savaitėi, tai bent savaitgaliui ar pusdieniui, jei ne prie jūros, tai bent į parką ar nuosavo kiemo pavėsį. Tai tas laikas, kai virte verda gyvenimas lietuviškoje stovyklose, buriamasi piknikuose, organizuojamos išvykos burlaiviais, dviračiais ar pėsčiomis. Nes suvokiama – tas nuostabus svaigus laikas nesitęs amžinai, jo nesulaikysi, jis jau slysta iš mūsų rankų. Tad džiaukimės juo ir naudokimės visais jo malonumais, visomis pasitaikančiomis progomis pabūti kartu gamtos prieglobstyje.

*...Į žvaigždes išskrisim
Į žoles nukrisim
Nusigėrę rasa.*

Seselės Laimutės nuotraukoje: Rytoj didžiulė šventė Putnamo seselių sodyboje – Lietuvių susiartinimo šventė, o iš tikrųjų – smagus ir šurmulingas lietuviškas kermišius!

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

Mons. Alfonsas Svarinskas – kunigas legenda (1924–2014)

ARKIV. SIGITAS TAMKEVIČIUS

Šiandien laidojame mons. Alfonsą – kunigą legendą. Partizanas, triskart Gulago kalinys, kunigas, pagrindžio darbininkas, Seimo narys, Lietuvos kariuomenės ir partizanų kapelionas. Su mons. Alfonsu užverčiame septyniasdešimties metų Lietuvos istorijos puslapį, pažymėtą kančiomis, kovomis, dideliais praradimais ir sunkiu prisikėlimu. Šiame puslapyje aukso raidėmis yra įrašytas mons. Alfonso vardas.

Girdėjome Evangeliją, kurioje atpasakojama Jėzaus kalba, ko reikia norint sekti paskui Jį. Jėzus aiškiai pabrėžia ištikimo sekimo sąlygas – tai savęs išsižadėjimas, pakėlimas sutinkamų sunkumų, rūpestis amžinuoju gyvenimu ir drąsus tikėjimo išpažinimas. Išpildyti šias sąlygas nėra lengva, nes lengviausia plaukti pasroviui. Šiandien laidojame mons. Alfonsą, kuris bandė ištikimai sekti Kristų net ir tuomet, kai sąlygos buvo labai atšiaurios.

Sutapimas: pirmą ir paskutinį kartą mons. Alfonsą sutikau Vilniaus ligoninėse. Pirmąjį kartą jis man atnešė šv. Komuniją. Anuomet jis buvo keturiasdešimtmetis, energija spinduliuojantis kunigas, tik ką sugrįžęs iš lagerio ir kuriam valdžia neleido atlikti kunigo pareigų. Paskutinį kartą prieš savaitę aš jį aplankiau ligoninėje. Mons. Alfonsas jau stovėjo ant amžinybės slenksčio ir apgailestavo, kodėl Dievas jį dar sulaikė, kai jau buvo pasiruošęs išeiti. Greitai Viešpats pasišaukė savo mokinį ir karį, kuris bandė Viešpačiui paaukoti, atrodė, daugiau, nei gali eilinis mirtingasis žmogus. Iš tikrųjų, mons. Alfonsas buvo kunigas legenda. Vieni jį labai gerbia ir myli, kiti bando suniekindi, tačiau niekas nepraeina abejingai pro šalį.

Per paskutinį susitikimą ligoninėje mons. Alfonsas kalbėjo, kas buvo svarbu jo, kaip žmogaus, lietuvo ir kunigo gyvenime. Jis sakė: „Dievas, Bažnyčia ir Lietuva buvo mano svarbiausi idealai ir džiaugiuosi, kad juos pasirinkau. Šiame pasaulyje nesukroviau jokių turtų, nes jie man buvo nereikalingi.“ Ir dar nurodė, kad norėtų amžinojo poilsio atgulti šalia draugų partizanų, po miško eglė ir kad ant jo kapo būtų pastatytas lygiai toks kryželis, kaip ir kitiems partizanams. MonsinJORą gerbusiems žmonėms nelengva buvo priimti šitoki mirusiojo sprendimą, tačiau su mirusiais nediskutuojama; jų valia vykdoma.

Be jokios abejonės, jaunystės dienų Lietuvos laisvės kovos ir jose žuvę draugai giliai įsirėžė mons. Alfonso sieloje. Tikriausiai dėl šios priežasties, kai dėl sveikatos prašėsi atleidžiamas nuo klebono tarnystės, jis turėjo vienintelį prašymą – būti Lietuvos partizanų kapelionu.

„Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teneša savo kryžių ir teseka manimi.“ Pokario metais, kai Lietuva neteko laisvės, kai tūkstančiai žmonių buvo tremiami į Sibirą, kiti kankinami KGB kalėjimuose, rinktis kunigystės kelią tikrai reikėjo savęs išsižadėjimo ir drąsos. Tačiau peržengdamas seminarijos slenkstį mons. Alfonsas negalėjo net įsivaizduoti, kad kunigystės šventimus gaus ne Kauno arkikatedroje, bet Abezės lageryje iš tokiais pat kalinio drabužiais vilkinčio vyskupo Ramanausko rankų.

Kunigo formaciją monsINJORas gavo labai rūšiose sąlygose: kankinamas, badaudamas, bet šalia matydamas kenčiančius kunigus, Lietuvos inteligentus, Bažnyčios hierarchus, kaip antai, vyskupą Ramanauską, būsimąjį kardinolą Slipių ir daugelį kitų, kurių nepajėgė sulaužyti bolševikinė teroro mašina. Kokie menki ir pasigailėjimo verti atrodė budeliai, kuriuos jaunas kalinys prašė Dievo gailes tingumo.

Dainiaus Labučio nuotr.

Mons. Alfonsas nesigailėjo, kad net tris kartus kalėjo sovietiniuose lageriuose. Su jam būdingu humoru jis ne kartą kalbėjo: „Visada komunistams sakiau: padarėt vienintelį gerą darbą, kad areštavote kunigus. Kitaip kunigai sėdėtų tuščiose klebonijose, o žmonės kentėtų lagery be kunigų. O dabar ir kunigai, ir tauta yra lageriuose.“

Menkai pažinojusieji mons. Alfonsą mąsto, kad jam rūpėjo ne Dievas, bet politika. Taip, Tėvynės reikalai jam tikrai labai rūpėjo ir jis iki paskutinės akimirkos sielojosi dėl viso blogio, kurį matė neišlaisvinusioje Lietuvoje. Apie tai jis kalbėjo ir paskutinėmis gyvenimo valandomis. Tačiau jis buvo tikras kunigas, kuriam rūpėjo žmonių sielos. Kaip mons. Alfonsas tarnavo tikintiesiems Kulautuvos, Miroslavo, Kudirkos Naumiesčio, Išlaužo, Viduklės ir Kavarsko parapijose, galėtų pavydėti geriausi Lietuvos kunigai. Aš savo akimis mačiau per gavėnios rekolekcijas sausakimšą Viduklės bažnyčią. Pulkai vaikų prie altoriaus, dar daugiau adoruojujų mergaičių. Žmonės važiuodavo iš toli pasiklaustyti mons. Alfonso pamokslų, o gal dar daugiau – pasižiūrėti į kunigą, kuris nebijo kalbėti tiesos ir kurio nepajėgia išgąsdinti net sovietinis saugumas. Jeigu šiaandien Lietuvoje turėtume daug panašaus uolumo kunigų, net dabartinė mirties kultūra nenusineštų tiek daug aukų.

Štai liudijimas vieno asmens, brendusio mons. Alfonso sielovadinio darbo įtakoje: „Kulautuvos jaunimas greitai pajuto, kad tai tikras kunigas ir tikras žmogus. Vaikai (net būdami komjaunuoliai) lankė bažnyčią, ją puošdavo, plaudavo grindis. Pionieriai giedojo bažnyčios vaikų chore. Jauno kunigo vidinė branda, humoro jausmas, nuoširdus bendravimas traukė jaunimą. Jis buvo visiškas kontrastas ledinitams, netikriems santykiams komjaunimo organizacijoje, oficialiame tarybiname gyvenime. Jis buvo vienintelė atsvara „niekada neklystančiai“ ir nepripažįstančiai jokių diskusijų komunistų partijos linijai. Mokiniai mėgdavo su kunigu žaisti šachmatais, kalbėti, diskutuoti. Bet, svarbiausia, tokie mokiniai galėjo mąstyti, netapti komunistiniais mankurtais, išmoko turėti savo nuomonę ir ją ginti“ (R. Jurkuvienė).

Mons. Alfonsas atkakliai kovojo su alkoholiu ir jo pastangos atnešdavo vaisių. Pavyzdžiui, laidotu vėse ir mirusiųjų minėjimuose jis pasiekdavo, kad nebūtų vartojamas alkoholis.

Oponentams užkliūdavo mons. Alfonso kietas žodis. Jis kartais tikrai būdavo kietas. Bet ar tai reiškė, kad jis nemylėjo? Anaipol. Pats Jėzus fariziejus pavadindavo angių išperomis, pabaltintais karštais ir išvartė prekeivių Dievo šventovėje stalus. Ar galėtume jį apkaltinti nemeile? Kaip tik meilė kartais reikalauja kieto tiesos žodžio, kuris sužeidžia, bet drauge ir gydo, nes primena reikalą daryti atgailą. Ar galėjo mons. Alfonsas džiaugtis tais, kurie nepadarę atgailos, neatsiprašę tautos už padarytas išdavystes, vėl pradėjo alkoholyje skandinti tautą ir krauti sau milijonus? Tylėjimas, siautėjant blogiui, gali būti didžiausia nemeilė. Todėl mons. Alfonsas netylėjo.

MonsINJORas kovojo ne su asmenimis, bet su blogiu, kuris tūno tuose asmenyse. Niekada jis nesmerkė nei ruso, nei kitokią orientaciją turinčio asmens. Jis kovojo su komunistų neštomis blogybėmis, pasisakė prieš žmogaus prigimtį žeminančius dalykus. Tai buvo nenuilstantis kovotojas su blogiu. Nereikia stebėtis, kad monsINJORas Alfonsas nenustojo kalbėti apie kovą. Juk skiriamasis krikščionio bruožas – kova už gerį. Krikščionis kovoja už Tiesą, už Kelią, už Gyvenimą, kol Nepriklausomoje nuo melo ir napykantos, nuo noro kitus engti ir išnaudoti Lietuvoje bus vertinamos tikrosios vertybės.

Kas buvo mons. Alfonso dvasinės stiprybės versmė? Prigimtas charakteris? Užsigrūdinimas patiriamuose sunkumuose? Abejoju. Menu, kai po arešto mane išvedė į kalėjimo kiemėlį valandėlei pakvėpuoti grynu oru, išgirdau už sienelės mons. Alfonsą pusbalsiai kalbantį rožinį. Štai kas buvo toji stiprybės versmė: gilus tikėjimas ir meilė tėvų žemei. Už Dievą ir Tėvynę jis galėjo leistis būti ir nukryžiuotas. Dėl to jis buvo ir liks kunigas legenda. Nedraugai niekins, bet artimai jį pažinusieji – žavėsis ir mokysis, kaip reikia sekti paskui Kristų.

Homilija Vilniaus arkikatedroje per laidotuvių šv. Mišias liepos 21 d.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiučiamo.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Ar mes patys norime susigražinti emigravusius jaunos talentus?

LEONIDAS DONSKIS

Norėčiau pasidalinti samprotavimais apie Lietuvos jaunimą. Ir ne bet kokiį, o labai talentingą, studijuojantį garsiuose Jungtinės Karalystės, Vokietijos, Danijos, Švedijos, Suomijos universitetuose. Jaunimą, su kuriuo man yra tekę bendrauti ir kuris, mano įsitikinimu, gali labai paveikti Lietuvos kultūros ir politikos ateitį.

Pastaraisiais metais tenka dažnai bendrauti su žmonėmis, studijuojančiais Oxforde, Cambridge, Edinburghe, kituose labai garsiuose Europos universitetuose, ir visada nepaleido mintis, kad jauni žmonės, kurie išvažiuoja ten mokytis, tikrai nenusipelno priekaištų, kuriuos kartais jiems išsakome, apie tai, kad esą jie nebrangina to, ką turi Lietuvoje, kad be reikalo nuvertina Lietuvos universitetus, mokyklas. Manau, kad ši melodija, kurią labai gerai žinome, visiškai jiems netaikytina. Daugeliu atvejų tai labai talentingi jauni žmonės, laimėję tarptautines fizikos, matematikos olimpiadas, žmonės, kurie labai daug pasiekė Lietuvoje ir kurių išvažiavimas buvo pagrįstas pačių natūraliausių savęs realizavimo, ieškojimo impulsų. Įdomu tai, kad daugelis tų žmonių svajoja grįžti į Lietuvą. Jie nori grįžti.

Tada aš susimąstau apie kitą šio reiškinio pusę. Ar norime jų mes? Ar mūsų universitetai pasirengę priimti aukščiausio lygio jaunos žmones, kurie tikrai gali labai pakeisti mūsų intelektualinį ir akademinį peizažą? Gal pradėkime nuo to, kad 2015 m. skaičiuosime 25-us mūsų nepriklausomos valstybės egzistavimo metus. Lietuva bus tapusi visateise Europos Sąjungos, NATO valstybe, kuriai nebereikės jokių preambulių kalbant apie save, kaip apie jauną demokratiją, jauną valstybę. Viskas, tai – pilnametystė. Tai ir žmogiška, ir valstybės pilnametystė. Todėl negalvoti apie strategiją, apie tai, kokia bus Lietuva, tarkim, po 10 metų, būtų mažų mažiausiai neatsakinga. Mano įsitikinimu, šiandien svarbūs ne tiek futurologiniai projektai, kuriuos neretai siūlo politikai, kalbėdami apie 2030 m. Lietuvą ir pan., ne mūsų fantastavimai.

Iš tikrųjų yra svarbus žmogiškasis kapitalas. Jis Lietuvoje didžiulis. Mes turime nuostabią kultūrą. Turbūt būtų sunku surasti kitą panašaus dydžio šalį, 3 mln. gyventojų turinčią Europos šalį, kuri galėtų pasigirti tokiu teatru, akademine muzika, daile, literatūra. Mano įsitikinimu, lietuvių kultūra yra viena pačių turtingiausių, dinamiškiausių, gražiausių Europoje. Ir mūsų kapitalas yra žmogiškas – nei naf-

ta, nei dujos, nei ekonominiai stebuklai. Jeigu jie ir įvyks, ko aš labai linkėčiau, jie niekada mūsų neišskirs iš kitų šalių. Mes būsime unikalūs savo švietimu ir kultūra, savo žmonėmis. Mes galėsime visada didžiuotis tuo, kad pasauliui davėme daugybę europinių garsenybių – tiek litvakų, tiek savo garsųjų emigrantų. Todėl šių jaunų žmonių grįžimas į Lietuvą man atrodo strategiškai svarbus dalykas.

Pradėkime nuo to, kad reikia keisti vieną kitą mentalinį įprotį. Pavyzdžiui, kodėl mes manome, kad universitetams turi vadovauti būtinai vien vyrai? Mes iki šiol neturime nė vienos moters rektorės, nors profesorių moterų turime daugiau negu vyrų. Kodėl mes manome, kad reikia būtinai pasenti, pražilti, kad galėtum būti administratorius arba strategas? Kodėl mes negalime kukliai eiti kūrybinių savo pozicijų bei pareigų ir užleisti dekaną, galbūt rektoriaus, galbūt programų vadovo vietos jauniems žmonėms, kurie, atvažiavę iš Cambridgo arba Oxfordo, turėtų galimybę sukurti kažką visiškai netikėto, pasitelkdami savo kartas, draugus? Mes turime įvairiausių tarptautinių ryšių programų, bet šiems žmonėms nereikia programų – jie patys yra programa, patys turi unikalią pasaulinę patirtį, jie patys yra lipte aplipę savo britų, amerikiečių, vokiečių, švedų kolegomis, draugais, studijų bičiuliais. Juos sieja kūrybiniai aljansai, kūrybinės sąjungos ir bičiulystės. Šie žmonės atneštų pasaulį į Lietuvą.

Nuo 1990 m. iki šiol mes gyvenome pasakojimais apie pasaulį, į kurį turi nueiti ir pamatyti lietuvis. Apie tai yra ir genialusis skausmingas Oskaro Koršunovo spektaklis pagal Mariaus Ivaškevičiaus pjesę „Išvarymas“. Lietuvis, kuris tam, kad pamatytų pasaulį, turi, kaip sako viena herojė, palikti savo vertę ir savivertę prie imigracijos, natūralizacijos tarnybos. Kodėl mes nepagalvojame apie visiškai kitą projektą – pasaulį, kuris ateina į Lietuvą pats su mūsų talentais, jau studijavusiais, jau dirbusiais, išmėginusiais save? Kodėl nepamėginame staiga sukurti visiškai naujo požiūrio, naujos perspektyvos? Atiduokime aukštas pozicijas jauniems žmonėms. Jei dar turime parako parakinėje, galime rašyti, diskutuoti – patys eikime į paprastas kūrybines pozicijas, atiduokime aukštas pozicijas jauniems. Jie tada patikės, kad jiems nereikės grįžus į Lietuvą „ilgai bliauti veršių, kol galės baubti jaučiu“. Jiems nereikės atkimšinėti vyno butelių vyresniems, nereikės būti pažais akademiniuose kolektyvuose. Atiduokime jiems aukštas pozicijas.

Jei mes prie savo visų simpoziumų, kongresų, pa-

saulio jaunimo forumų pridurtume realius mūsų meno, akademinio gyvenimo grupių ir institucijų projektus, kuriuose būtų dabartinis jaunimas, jau daug pasiekęs užsienyje, matytume visai kitą Lietuvą. Ir dabar Lietuva yra kūrybinga ir puiki, bet mums trūksta pasitikėjimo savimi, kuris leistų ramiai save suvokti kaip europinę tautą, europinę kultūrą, kuri turi viską: savo vidaus patirtį, skausmingą, dramatišką istoriją, iš kurios pasimokė ir, ko gero, turi išmokusi tokių pamokų, kuriomis negalėtų pasigirti ir didelės Europos tautos. Mes turime ir savo išeiviją – lietuviai yra diasporinė tauta. Mes esame kažkuo panašūs į žydus, italus, armėnus. Mes, būdami nedidelė šalis, turime milžinišką, milijoninę diasporą pasaulyje. Todėl būtų labai išmintinga pagalvoti apie tai, kad viską lemia ne politikų ikerinkiminės ar porinkiminės kelionės. Koks skirtumas ar Korke, ar Dubline aplankys juos vienas ar kitas mūsų politikas? Koks skirtumas, kokią žinią jis pasiųs vienai ar kitai lietuvių bendruomenei Ispanijoje ar Airijoje? Svarbu, kad tie žmonės dalyvautų Lietuvoje, kaip projekte, nes Lietuva yra mūsų projektas.

Vis dažniau galvoju, kad mus turėtų jaudinti ne varžybos, kas parašys įdomesnę programą, įdomesnę futurologinį projektą apie Lietuvą 2030 m. Man daug įdomiau, kas pasikvies ir sugebės įdarbinti 20 arba 30 mokslo, meno, politikos, verslo talentų Lietuvoje, kad jie surastų savo vietą. Tada mūsų vaidmuo Europoje būtų toks, kad mums nereikėtų vėl kankinančiai laukti progos, kada pirmininkausime. O pirmininkausime negreitai. Padarėme tai puikiai, gražiai (buvau liudininkas, tuo metu būdamas Briuselyje). Kam mums to laukti? Kiekvieni metai yra lyderystė. Kiekviena diena yra lyderystė. Savo artimųjų, aplinkos, pagaliau savo atžvilgiu, nes meti iššūkį ir turi nusteбinti pats save. Taip, kaip režisierius arba rašytojas kuria tik tol, kol pajėgia nusteбinti pats save.

Lygiai taip pat ir šalis yra kūrybinga tol, kol ne laukia jubiliejų arba datų, o brangina kiekvieną savo žmogų, kiekvieną kuriantį menininką, mokslininką, kiekvieną jo arba jos knygą ir sykiu sugeba toje prozoje surasti prasmę ir išvelgti ateities horizontą. Todėl baigdamas noriu pasakyti – prisijaukinkime ateitį. Ji yra šalia. Ateitis niekada nebus padovanota kažkokių išorinių jėgų, ji slypi Lietuvoje, labai arti mūsų, todėl į ją reikia kreiptis šiandien. Nes ateitis yra dabartis, su kuria mes dar nepradėjome regžti dialogo.

LRT, „Kultūros savaitė“

Pasisveikinkime – Maltos Lietuvių Bendruomenė

Maltos lietuviai susibūrė į Bendruomenę ir pristatė visuomenei

Dounia Borg Marokkina nuotr.

Dažnai girdime – ir kur tų lietuvių nėra... Net mažytėje Maltoje mūsų tautiečių gyvena užtektinai daug, kad susiburtų į Lietuvių Bendruomenę. Liepos 23 d. įvyko oficialus naujosios Bendruomenės atidarymas, buvo pristatyti jos tikslai ir įgyvendinimo būdai. Susirinkimo dalyviai išreiškė savo nuomonę apie gyvenimą Maltoje, pateikė pasiūlymus ar įvardijo trūkumus, kurie bus aktualūs tolimesnei veiklai vykdyti. Maltos Lietuvių Bendruomenės pirmininku tapo Tomas Mikalauskas.

Liepos 24 d. Maltoje surengta lietuvių tautos šventė, kurios metu buvo pristatyti įvairūs renginiai (kalbų pamokėlės, veikla vaikučiams ir pan.), grojant tradicinei lietuvių liaudies muzikai dalyviai galėjo paragauti tradicinių lietuviškų užkandžių ir pasigrožėti lietuviškais suvenyrais. Į šios dienos renginį atvyko ir kitų bendruomenių atstovai, apie jį parašė ir vietinė spauda.

LAIŠKAI

DĖL SPORTO ŽINIŲ „DRAUGE“

Ypatingai įdomu buvo skaityti Raimundo Marisa Lapo straipsnį (liepos 12 d.) apie Albinos Osipavičiūtės du aukso medalius 1928-jų metų Olimpiadoje Amsterdame. Sužinome apie jos gyvenimą ir apie jos šeimą. Net keista, kad keliasdešimt metų dalyvavus JAV lietuvių sporto gyvenime apie Albiną neteko girdėti. Dabar reikėtų straipsnį skelbti ir Lietuvoje, pavyzdžiui „Delfi“ internetiniame laikraštyje – manau, kad daugeliui sporto mėgėjų verta sužinoti, kad prieš Rūtą Meilutytę jau turėjom Aukšinę Albiną.

Taip pat norisi skaityti, kaip lietuviai sportuoja už Lietuvos ribų – apie Čikagos krepšinio lygą ir apie JAV ir Kanados lietuvių žaidynes. Bet visiškai nereikia aprašinėti pasaulinių sporto įvykių – apie juos jau kitą rytą rašo vietinė spauda, internetiniai sporto skyriai, rodo televizija ir kalba radijas. Labai gerai parašytas Dainiaus Ruževičiaus straipsnis apie „World Cup“ futbolą Brazilijoje pasirodė liepos 17 d., o finalas įvyko liepos 13-ąją – visi sporto mėgėjai jau tada buvo futbolo persisotinę.

P.S. Dar būdamas University of Illinois studentu ir „Lituanicos“ klubo stalo tenisininku „Drauge“ įvedžiau sporto skyrių – berods 1952-siais, tai iki šiol tas skyrius man rūpi.

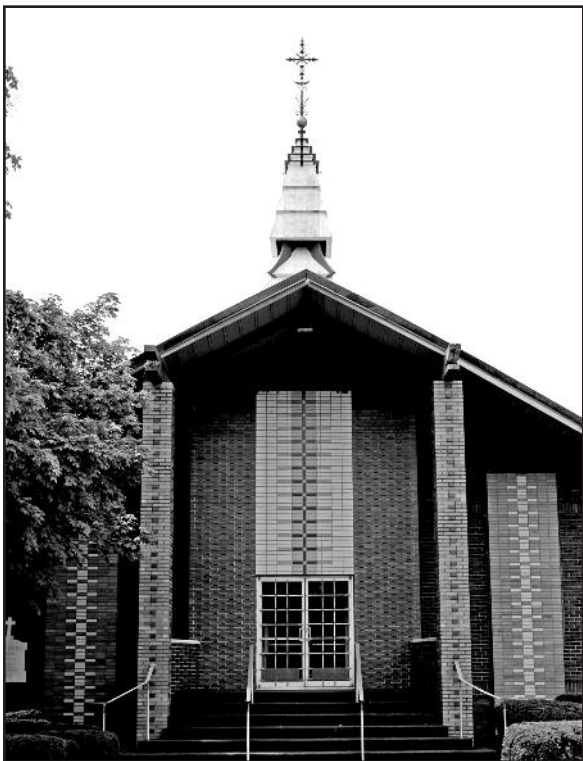
Algirdas Avižienis
Santa Monica, CA

Laiškų ir nuomonių kalbos
stiliaus redakcija netaiso

TELKINIAI

Šimtas metų pilnatvės

Švento Kryžiaus bažnyčia Daytone pasitiko 100 metų jubiliejų

Šv. Kryžiaus bažnyčia

Šokių kolektyvas „Vėjeliai“

Gitanos Lapinskaitės ir Eric Geiger nuotraukos

GITANA LAPINSKAITĖ

Saulėtą ir šiltą liepos 12-osios vidurdienį Daytono mieste, Ohio, buvo švenčiama ypatinga šventė – Šv. Kryžiaus lietuviškos bažnyčios 100 metų jubiliejus. Gausiai susirinkę parapijiečiai, miestiečiai, garbingi svečiai sveikinosi lietuviškai ir dalijosi nuostabiais prisiminimais iš lietuvių bendruomenės gyvenimo.

Bažnyčios kieme skambėjo uždegančios polkos, kurias atliko Franko Muravčeko grupė iš Clevelando. Trijų Kryžių šventovės pavėsyje medžio drožiniais kvietė pasigrožėti meistras Jurgis Mykalauskas. Jo dukra MaryAgnes Mykalauskas, viena iš šventės organizatorių, siūlė įsigyti „šiaurės aukso“ – lietuviško gintaro papuošalų ir suvenyrų bei ką tik išleistos jos knygos „Senasis Šiaurės Daytonas“. Susirinkusiuosius domino ir knyga „Šv. Kryžiaus Lietuvos Katalikų Bažnyčia“, kurios išleidimo komitetui vadovavo MaryAgnes Mykalauskas. Šiuose leidiniuose sukaupta svarbi istorinė medžiaga – tarytum relikvija – išliks ateities kartoms.

Daytono miestas, kuriame įsikūrę apie 200 000 gyventojų, yra žymus ne tik technologiniais išradimais ar pasiekimais aviacijoje. Tai vieta, kur susibūrė daugelis etninių bei kultūrinių bendruomenių. Elinora Šlužas, Daytono bendruomenės senbuvė

ir buvusi „Gintarinės rožės“ restorano savininkė, prisimena, kai senajame šiauriniame Daytono skambėjo lietuvių, vengrų, lenkų ir vokiečių kalbos, bet niekada – anglų.

„Mes visi atvykome į Vidurio Ameriką iš įvairių pasaulio šalių ir – Dievas žino – su savimi atsinešėme visokių prietarų, bet išmokome gyventi kartu. Taip iki dabar ir išgyvenome“, – sako pirmoji šiaurinio Daytono garbingoji Elinora.

„Mama visada buvo Lietuvos patriotė. Ji buvo labai aktyvi kovotoja už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Kad lietuviai žinotų, kiek mama ir visi kiti bendruomenės nariai laiškų prirašė, stengdamiesi padrąsinti Kongreso narius, kad jie pasisakytų už Lietuvos nepriklausomybę, kiek renginių organizavo. Ji tiesiog labai daug dirbo“, – dėliaugiasi Annamarie Šlužas Berger.

Nors šiuo metu jau nedaugelis iš bendruomenės narių šneka lietuviškai, dauguma jau ir gimė Amerikoje, tačiau Lietuvos kultūros puoselėjimas ir meilė Lietuvai neišbraukti iš jų dienotvarkės. Šv. Kryžiaus bažnyčia tapo savotišku kultūros ir bendruo-

Šventės organizatoriai: MaryAgnes Mykalauskas, Judith Petrokas, Connie Geiger ir James Geiger.

menės centru. Nors pamaldos jau atnašaujamos angliškai (nes labai sunku rasti kunigą, kalbantį lietuviškai), daug parapijiečių vis dar gyvena šalia bažnyčios, kuri savo jaukumu, savitu grožiu ir sakralumu apgaubia tikinčiuosius.

Trijų Kryžių šventovė

Šventės akimirkos

Jau 1902 m. Daytone susirinkę lietuviai pradėjo ruošti parapijos įkūrimui. Prireikė net dešimtmečio (1911 m.), kol tuometinis arkivyskupas Henry Moeller leido įkurti Šv. Kryžiaus parapiją. 1912 metais liepos 5 d. buvo padėti Šv. Kryžiaus bažnyčios pamatai. Tačiau pastato statybos darbus sutrukdė 1913 metais įvykęs didysis Daytono potvynis. 1914 metais gegužės 1 d., arkivyskupui paskyrus tėvą J. Gričių pirmuoju Šv. Kryžiaus parapijos kunigu, bažnyčios statyba buvo beveik baigta. Šv. Kryžiaus bažnyčia buvo pašventinta 1915 m. kovo 21 d.

Taip Bažnyčia sujungė ir katalikišką, ir tautiškąją lietuvių bendruomenę Daytone. Visą praėjusį šimtmetį čia buvo švenčiamos vestuvės, krikštynos, minimos brangios lietuviškos šventės. Aktyviai prie bažnyčios veikė ir veikia visuomeninės organizacijos, lietuviška mokyklėlė, Lietuvos Vyčių taryba, šokių ir dainų kolektyvai. „Visi čia mes kaip šeima“, – sako Francis Petkus. Jos sūnus su žmona ir anūkai šoka grupėje „Vėjeliai“.

Taip pat labai aktyviai bažnyčios gyvenime dalyvauja Connie ir James Geiger šeima. Aaron Geiger vadovauja bažnyčios chorui, groja vargonais ir fotografuoja. Erin Geiger su dukra, Mary Walter su sūnumi Dylan Hass taip pat trepsi „Vėjeliuose“.

Tautiniais kostiumais pasipuošę „Vėjelių“ šokėjai savo pasirodymą jubiliejaus proga pradėjo šoku „Lenciūgėlis“. Norma Petkus visiems susirinkusiems papasakojo apie tautinių kostiumų kolekciją, kuria naudojasi kolektyvo šokėjai. Kai kurie kostiumai jau skaičiuoja ne pirmą dešimtmetį. O kai kurie atkeliavę iš Lietuvos po Antrojo pasaulinio karo.

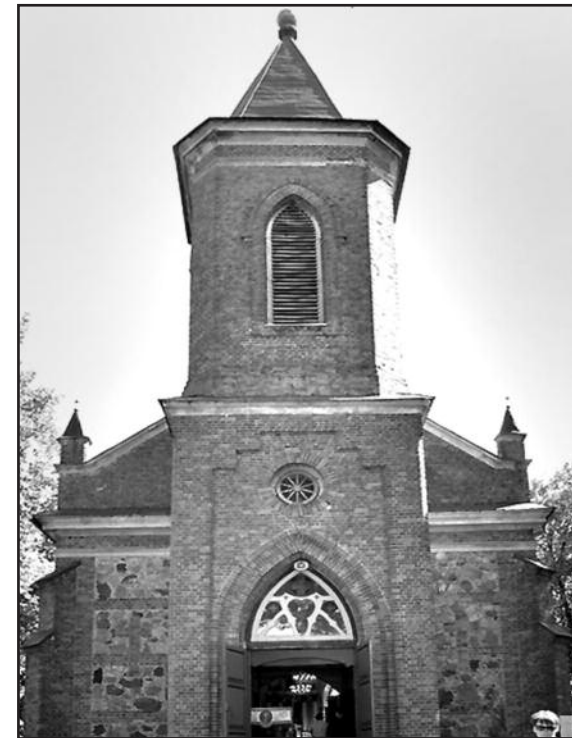
Pokarinis laikotarpis Šv. Kryžiaus bažnyčios istorijoje buvo taip pat aktyvus. Tuo metu žymiai padaugėjo emigrantų iš Lietuvos. Visi sekė ir žinojo apie įvykius Lietuvoje: deportacijos, bažnyčių uždarymas, religinių bendruomenių suvaržymas, paminklų išniekinimas. Padidėjus bendruomenei ir suaktyvėjus jos veiklai, naujai paskirtas kunigas Titas Narbutas pradėjo bažnyčios rekonstrukciją. Naujieji parapijos gyventojai ir čia jau įsitvirtinę lietuviai norėjo matyti lietuviškus motyvus bažnyčios išorėje ir jos viduje. Iš Čikagos buvo pakviestas žymus lietuvis architektas Jonas Mulokas. Rekonstrukcija pavesta atlikti čikagiečiui Valerijonui Sodeikai. Langų vitražai, kuriuose atsispindi lietuvių liaudies meno motyvai, ir Kryžių Kalno panoramos vitražas, išsidėstęs už pagrindinio altoriaus – tai Adolfo Valeškos studijos darbuotojų iš Čikagos nuopelnas.

„Šiandien galime džiaugtis tikrai ypatinga lietuviška bažnyčia. Vien ko verti mūsų 'Aušros Vartų' ir 'Šv. Kazimiero' altoriai. Tai lietuviško meno kūriniai. Daugeliui iš mūsų čia nuostabi ir šventa vieta“, – sako Judith Petrokas. Ji – viena iš pagrindinių šio šventinio jubiliejaus organizatorių bei „Altoriaus“ organizacijos vadovė. Ji pasakojo, kad oficiali 100 metų jubiliejaus programa įvyko birželio 22 dieną. Buvo laikomos šv. Mišios, kurias aukojo dabar jau buvęs Šv. Kryžiaus bažnyčios kunigas Erik Bowman. Buvo atvykę įžymūs svečiai, tarp jų ir Lietuvos garbės konsulė Ohio, Indianos ir Kentucky valstijose Ingrida Publienė. Jungtinių Valstijų prezidentas Barack Obama, šios žymios sukakties proga atsiuntė sveikinimą, kuriame palinkėjo nesibaigiančios palaimos bendruomenei.

Šimtametė bažnyčios istorija mena visko. Būta labai gražių ir saulėtų dienų, bet būta ir audrų. 2002 m. prasidėjus Amerikos Katalikų bažnyčios skandalui, Amerikos Lietuvių Bendruomenė jautėsi ptekusi į beviltišką padėtį. Buvo uždaryta daug lietuviškų maldos namų. Tuo metu aukšti dvasininkai aiškino, kad bažnyčios priklauso vyskupijoms ir vietos vyskupai turi teisę spręsti jų likimą. Norėta uždaryti ir Šv. Kryžiaus bažnyčią. Tačiau Daytono Lietuvių Bendruomenės nariai ir parapijiečiai sugebėjo susivienyti ir įtikinti vietinę vyskupiją, kad tautinė parapija vis dar tarnauja plačiai lietuvių bendruomenei, kuri tą bažnyčią lanko ir remia. Šv. Kryžiaus bažnyčia ir šiandien neturi jokių skolų. Paklausta, kaip pavyko tai padaryti, J. Petrokas su žaisminga šypsena veide atsakė: „Mes juk ištvermingi ir užsispyrę lietuviai.“

„Mūsų bendruomenės vienybės traukos jėga, pasiaukojimas, sklinda iš Šv. Kryžiaus bažnyčios. Taip mes išlaikėme tvirtą ryšį tarp kartų ir visų bendruomenės narių“, – tikina šios jubiliejinės šventės vienas iš organizatorių James Geiger, žiūrėdamas į šokančią savo anūkę Maycie Geiger, pasidabinusią lietuvišku liaudies kostiumu.

Šunskuose vykusiuose Šv. Magdalenos atlaiduose pagerbta menininkė Magdalena Stankūnė

ANTANAS ŽILINSKAS

Pagerbdamas Vilkaviškio ir Marijampolės Garbės pilietės dailininkės Magdalenos Birutės Stankūnės (Čikaga) nuopelnus puoselėjant Suvalkijos ir Lietuvos kultūrą, Vilkaviškio krašto muziejus jos gimtinėje Šunskuose Šv. Magdalenos atlaidų metu surengė menininkės darbų parodą „Gimtojo kaimo spalvos“.

Po šv. Mišių ir iškilmingos procesijos Šunskų gyventojai, susėdę prie bažnyčios, išklausė Vilkaviškio kultūros centro ansamblio „Lankupa“ programą, skirtą Magdalenai Stankūnei.

Renginio vedėjas, Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius Antanas Žilinskas, pristatydamas dailininkės nuopelnus Lietuvai, priminė jos savybę, išugdytą šeimos tradicijų. Savo atsiminimuose „Vieškelis mano dienų“ Magdalena rašė: „Mamos pamokyta, lauktuves visiems išdailindavau. Dalinu, dalinu, o man ir nelieka. Bėgu pas mamą sakyti, kad neliko. „Vaikeli, kitą kartą daugiau parvešiu, – sako, – o kad tau neliko, gera būsi, graži užaugsi“. Kitą kartą aš vėl dalinu, kol nelieka – kad tik gera ir graži būčiau“.

Tapusi garsi, dailininkė savo darbus išdovanojo Lietuvos muziejams, ligoninėms. Vilkaviškio krašto muziejui kuriantis Paežerių dvare, paaukojo 50 000 dolerių dvaro oficinios restauracijai. Jos lėšomis ir rūpesčiu Marijampolės kultūros centre įrengta Dailės galerija.

Sužinojusi apie parodos atidarymą Šunskuose, menininkė telefonu iš Čikagos prisakė nuvežti dovanų jos kraštiečiams. Dailininkės vaikystėje Šv. Magdalenos atlaidai buvo didžiausia Šunskų miestelio šventė. Į svečius suvažiuodavo giminės ir draugai, vaišindavosi saldumynais, krupniku, ski-

landžiu. Išpildydami dailininkės norą, muziejininkai Šunskų seniūnui įteikė dovanų didžiulį pyragą, likerio ir lietuviškų dešrų rinkę. Seniūnas Rimantas Lekeckas pyragą supjaustė ir, nors ir po mažą gabalėlį, pavaišino renginio dalyvius, pajuokaudamas: „Tai Magdutės iš Čikagos lėktuvu atsiųstas skanumynas“.

Skaitovė Nijolė „Lankupos“ ansamblio dainas ir šokius palydėjo Magdalenos prisiminimų nuotrupomis: „Gimiau Trijų Karalių dieną, Vilkaviškio apskrityje, Šunskų parapijoje, Oželių kaime. Čia liko laimingiausios mano dienos. Augau ap-

supta tėvelių meilės, senelio Motiejaus pasakų ir nuostabios gamtos“.

Magdalenos Birutės Stankūnės darbų paroda „Gimtojo kaimo spalvos“ eksponuojama Šunskų seniūnijos patalpose.

Antanas Žilinskas – Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius

Vaidai iš Šv. Magdalenos atlaidų Šunskuose ir „Lankupos“ ansamblių koncerto akimirkos.

Lauros Kupčinskienės nuotraukos

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

ŠAAK ruošia sparčiai eina į priekį Susipažinkime su konferencijos programa ir kalbėtojais

ŠAAK – Šiaurės Amerikos ateitininkų konferencija – tai ypatingas suvažiavimas, kurio metu bus siekiama supažindinti studentus bei visą Amerikos lietuvių visuomenę su lietuviais profesionalais, įgijusiais įvairios gyvenimo patirties. Konferencija įvyks š. m. rugpjūčio 15–17 d. JAV sostinėje, Washington, DC. Šiandieną spausdiname visą suvažiavimo programą.

Konferencijoje vyks trumpos paskaitėlės – „Ted Talks“ stiliaus kalbos, kurios yra pavadintos ŠAAK kalbos. Šiame skyriuje jau aprašėme kelis kalbėtojus, šiandieną susipažinkime su dar trimis.

Indrė Biskis kalbės tema „Intencija: gyvenimo kompasas“

Indrė Biskis specializuojasi technologijos moksle. Nuo 2010 metų veda verslo ir ryšių skatinimo programas „World Learning / Cisco / USAID“ bendrovėje. Šiuo metu vysto projektus Meksikoje ir Mianmare (Birmoje). Ji taip pat pirmininkauja „World Learning“ organizacijos darbo grupei, padedančiai įdarbinti asmenis su negalia. Anksčiau Indrės darbai buvo tamptariai susiję su Lietuva – trejus metus ji buvo „Peace Corps“ savanorė Klaipėdoje, dirbo „World Learning“ padalinio direktore Vilniuje, įsteigė Lietuvos-Amerikos verslo iniciatyvinę grupę, buvo Amerikos prekybos ir pramonės rūmų Lietuvoje išdininkė ir sekretorė, taip pat – Čikagos lietuvių verslo tarybos pirmininkė bei New Yorko Lietuvių jaunimo sąjungos valdybos sekretorė. Indrė studijavo ispanų ir anglų kalbas Regis universitete, Denver, Colorado, baigė verslo administracijos mokslus magistro laipsniu Loyola universitete, Čikagoje.

Indrė Biskis

Edis Razma, MD kalbės tema „Miegas – kodėl?“

Dr. Edis Razma yra gydytojas, specializuojantis vidinių ir plaučių ligų bei miego sutrikimų srityse. Dr. Razma dvidešimt metų dirbo „Advocate Christ Medical Center“, Oak Lawn, Illinois, o dabar „Mercy Regional Medical Center“, Durango, Colorado. Jis yra plaučių ligų skyriaus direktorius ir priklauso miego sutrikimų gydymo gydytojų grupei. Edis taip pat vadovauja miego ir budrumo sutrikimų gydymo programoms Cortez, Colorado ir Farmington, New Mexico. Edis nuo mažens aktyvus ateitininkas. Yra buvęs Studentų ateitininkų sąjungos Centro valdybos pirmininku ir vice-pirmininku bei daugelį metų vadovavo kuopose ir stovyklose.

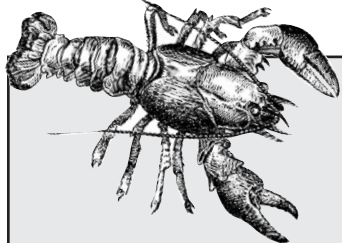
Dr. Edis Razma

Audrius Kirvelaitis, MA, JD kalbės tema „Mažų tautų gynybos sąvokos didžiųjų kraštų šešėliuose“.

Audrius Kirvelaitis yra diplomatas ir teisininkas JAV Valstybės departamente. Jis atstovauja JAV įvairiuose tarptautiniuose teismuose. Audrius turi ir pareigas JAV kariuomenėje, dirba „U.S. Central Command“ štabe Irako ir Afganistano reikalais. Audrius yra pelnęs įvairių JAV apdovanojimų – Valstybės departamento „Superior Honor Award“ ir „Meritorious Honor Award“, o kariuomenė jam yra paskyrusi „Defense Meritorious Service“ medali ir įteikusi 15 kitų apdovanojimų. Audrius yra ilgametis skautas, jis baigęs Pedagoginį lituanistikos institutą Čikagoje ir yra Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos Washington, DC, istorijos mokytojas.

Audrius Kirvelaitis

JUBILIEJINĖ SENDRAUGIŲ ATEITININKŲ POILSIO IR STUDIJŲ SAVAITĖ KENNEBUNKPORT, MAINE • RUGPJŪČIO 2–9 Tėvų Pranciškonų vasarvietėje

Programa tinkama visiems šeimos nariams. Dienos metu – poilsis pajūryje, ekskursijos, sporto šventė. Vakaraus – paskaitos, pokalbiai ir koncertai. Programoje dalyvaus: Vicekonsulė Laura Ziliajevaitė, Lietuvos ambasadorė prie Šv. Sosto dr. Irena Vaišvilaitė, ŠAAT pirm. dr. Tomas Girnius, Bostono kolegijos magistrė Asta Krakouskas, Lietuvių katalikų religinės šalpos administratorius Salvijus Kungys, Autorė Laima Vincė, o koncertuos dr. Frances Covalesky-Kavaliauskaitė, Darius Shubertas, Simona Minns, Dorsey Minns, sol. Danutė Mileikienė ir sol. Antanas Meilus. Bus rodomas Reginos Stanikaitytės paruoštas stovyklos vaizdų montažas.

Programos reikalais kreiptis į Laima Lileikiene Shea, LTLAX@hotmail.com ar Moniką Sabalienę, M.Vygantas@att.net. Dėl vietų vasarvietėje INFO@FRANCISCANGUESTHOUSE.COM arba skambinti vasarvietės raštinėn tel. 207-967-4865.

Š. AMERIKOS ATEITININKŲ KONFERENCIJA

„Profesionalų kelias“

2014 RUGPJŪČIO 15–17 d.

WASHINGTON, DC

Marriott Renaissance Dupont Circle Hotel

Kviečiama visa lietuvių visuomenė!

PROGRAMA

RUGPJŪČIO 14 D., KETVIRTADIENIS

5 val. p. p. – Registracija

RUGPJŪČIO 15 D., PENKTADIENIS

1 val. p. p. – Prieškonferencinė sesija tobulinti vadovavimo įgūdžius. Veda Gytis Mikulionis

Kviečiami studentai, kuopų globėjai, būrelių ir stovyklų vadovai bei visi norintys dalyvauti.

3 val. p. p. – Registracija

4 val. p. p. – ŠAAK konferencijos atidarymas ir ŠAAK kalbos: („TED Talks“ stiliaus kalbos) – veda Stasys Ku-liavas

• Prel. Edmundas Putrimas: „Prekyba žmonėmis – modernioji vergystė“.

• Rima Gungor: „A Dream as a Catalyst for Change“.

• Marius Vismantas: „Reikia pinigų? Pinigų yra, arba kuo šiais laikais apsiima centriniai bankai“.

Vakarienės pertrauka

8:30 val. v. Koncertas: pianistas Edvinas Minkštinas – Lietuvos ambasadoje. Po koncerto – vaišės.

RUGPJŪČIO 16 D., ŠEŠTADIENIS

8:30 val. r. – Pusryčiai

10 val. r. – Juozas Polikaitis: „Sprendimų vykdymas“

11:15 val. r. ŠAAK kalbos

• Andrius Anužis: „Karjeros piligrimystė; kaip privedė prie vidinio Detroito švietimo revoliucijos“

• Tomas Jonaitis: „Rizika visur: kaip mes ginamės“

• Indrė Biskis: „Intencija: gyvenimo kompasas“

• Taddes Korris: „Music as a Way of Life: Lessons, Low Notes and Invention“.

12:30 val. p. p. – Pietų pertrauka

2:30 val. p. p. – Ambasadorius Žygimantas Pavilionis: „Ar atėjo laikas vertybiniam jaunimui grįžti į Lietuvą?“

3:30 val. p. p. – ŠAAK kalbos

• Mons. Rolandas Makrickas: „Šventojo Sosto misija“

• Tadas Kasputis: „Nanotechnologija: inovacija ir klęstinti moderni technologinė revoliucija“

• Simona Minns: „Misijos ir vizijos svarba karjeros sėkmei“

4:30 val. p. p. – Pertrauka: užkandis

5 val. p. p. – ŠAAK kalbos

• Audrius Kirvelaitis: „Mažų tautų gynybos sąvokos didžiųjų kraštų šešėliuose“

• Edis Razma: „Miegas – kodėl?“

• Marius Markevičius: „Positive Propaganda – the Film Adaptation of Between Shades of Gray“

Vakarienės pertrauka

RUGPJŪČIO 17 D., SEKMADIENIS

7:30 val. r. – Pusryčiai

9 val. r. – Šv. Mišios viešbutyje • Sendraugių ateitininkų juostelių įteikimas

Nedelskite – užsiregistruokite šiandieną!

Registracija internete: ateitis.org

Ruošia: Šiaurės Amerikos ateitininkų valdyba

Iš Lietuvos – su kraičiu neišdildomų įspūdžių bei apdovanojimų

Šių metų liepą Vilniuje nuvilnijusioje Dainų šventėje „Čia mano namai“ dalyvavo ir Čikagos lietuvių meno ansamblis „Dainava“

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Renginiai, renginiai...

2014 m. Lietuvos Dainų šventė ilgam išliks joje dalyvavusiųjų prisiminimuose. Visą savaitę trukę renginiai prasidėjo Kaune birželio 27 d. Dainų šventės 90-mečio minėjimu bei išpūdinga Dainų diena birželio 28 d. Dainų slėnyje. Nors buvo atlikti ir kai kurie šių metų Dainų šventės repertuaro kūriniai, ypač prisimintos pirmojoje Dainų šventėje skambėjusios dainos. Tame vakare dalyvavo tik Lietuvos chorai bei atlikėjai ir tik vienas svečių choras – „Kamer“ iš Rygos (Latvija), nes ir pirmojoje Dainų šventėje dalyvavo choras iš Latvijos. Kiti Dainų šventei skirti renginiai (iš viso – dvylika pagrindinių meninių programų) vyko Vilniuje, ir savaitę užsibaigė liepos 6 d. Vingio parke UNESCO pripažintu masiniu kultūriniu renginiu – Dainų diena „Čia – mūsų namai“. Kažin, ar kas galėjo spėti į visus šventės renginius, nes jų buvo daug, o kai kurie vyko tuo pačiu metu.

Na, o dalyvių laukė repetitijos: jie „kepė“ saulėje ir šlapo nuo lietaus, dainavo ilgai repetuotas, bet vis dar mielas dainas, bendravo su kaimyniniais choralais, nuoširdžiu darbu stengėsi nenuvilti šventės rengėjų, dirigentų. Išeivijos šokėjai bei dainininkai keliavo į Lietuvą iš įvairių pasaulio šalių. JAV atstovavo chorai nuo tolimųjų šiaurės vakarų (Seattle, WA) ligi rytinio pakraščio (Philadelphia, PA). Iš Čikagos apylinkų Šokių dienoje dalyvavo keturi šokių kolektyvai (kai kurie – net su keliais šokėjų rateliais), tačiau Dainų dienoje – tik du chorai: Lietuvių meno ansamblis „Dainava“ ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos vaikų choras „Vyturys“. Kaip žinia, abiem kolektyvams vadovauja Darius Polikaitis, kuris, beje, koordinavo ir išeivijos chorų dalyvavimą šventėje. Jo dėka „Dainava“ turėjo progos ne tik dalyvauti pačioje Dainų šventėje, bet kartu dainuoti bei giedoti su keliais Lietuvos choralais kituose renginiuose.

Vakaras su „Bel Canto“

Liepos 1-ąją Vilniaus mažajame teatre buvo galima pajusti lietuvių chorų repertuaro įvairovę. Du mėgėjų kolektyvai – Čikagos „Dainava“ ir Vilniaus mokytojų namų mišrusis choras „Bel Canto“ – surengė jaukų muzikinį vakarą. Kai kuriuos veikalus chorai atliko kartu, prisijungė džiaz pianistas Artūras Anusauskas, „Dainavai“ akompanavo JAV pianistė Lisa Kristina. Drauge su Veronika Povilioniene dainaviečiai atliko liaudies muzikos programą, o „Bel Canto“ – programą, kurią šis kolektyvas ruošė pasirodymui Pasaulio chorų olimpiadoje Rygoje. (Jau po šventės mus pasiekė džiugi žinia, jog vos penkerius metus gyvuojantis „Bel Canto“ drauge su dar dviem Vilniaus kolektyvais šiame svarbiausiame pasaulio chorų konkurse laimėjo aukso medalį! Sveikiname „Bel Canto“ bei dirigentą Artūrą Dambrauską!)

Giesmės ir dainos kūryba

Šios kelionės metu dainaviečiai kaip niekad įsisuko renginių sūkurin. Po koncerto su „Bel Canto“, liepos

Eisena į Vingio parką

2 d., Vilniaus arkikatedroje „Dainava“ kartu su Šiaulių valstybiniu kameriniu choru „Polifonija“ giedojo šv. Mišiose, skirtose išeivijoje gyvenantiems lietuviams, o po poros valandų jau dalyvavo Dainų šventės atidarymo koncerte „Dainos namai“ Katedros aikštėje. Liepos 6-oji buvo ypač kupina įvykių: šv. Mišios šv. Kazimiero bažnyčioje, kur „Dainava“ giedojo drauge su Pal. Jurgio Matulaičio misijos vaikų chorą „Vyturys“ bei Vilniaus jėzuitų gimnazijos chorą „Krantas“. Vidurdienį kartu su Kauno valstybiniu choru ir „Bel Canto“ Valstybės vėliavos pakėlimo iškilmėse, skirtose Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena, tautos himną dainaviečiai giedojo Daukanto aikštėje prie LR Prezidentūros. Po to – Dainų šventės eisena nuo Katedros aikštės link Vingio parko. Ten – renginių kulminacija, Dainų diena „Čia – mūsų namai“. Buvo pilnai atvertas Dainų šventės kraitis: sudainuoti tradiciniai, naujojiški, patriotiniai, nostalgiški kūriniai, *a capella* ir pritariant orkestrui. Buvo mojuota, plota, siūbuota. Atliktos dainos, kurios ir žiūrovus, ir pačius dainininkus vertė nubraukti ašarą. Vieniame būryje – vaikų, jaunuolių, moterų, vyrų, mišrūs, tremtinių cho-

rai. Visus apjungė tikrai didingas jausmas ir meilė lietuviškai dainai.

Kolektyvo bei jo vadovo veiklos įvertinimas

2014-ieji „Dainavai“ – ypatingi. Ji, kitamet švęsianti savo veiklos 70-metį, tikrai turi kuo džiaugtis ir didžiuotis. Liepos 6 d. Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Valstybės dienos proga už nuopelnus Lietuvai ir už šalies vardo garsinimą pasaulyje valstybinius apdovanojimus įteikė Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiams. Ordinais ir medaliais įteikti beveik 40 asmenų. Buvo įvertinti ir asmenys, nusipelnę dainų švenčių tradicijų puoselėjimui. Labai džiugu, jog tarp jų – Darius Polikaitis, Lietuvių meno ansamblio „Dainava“ dirigentas ir meno vadovas, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos vaikų choro „Vyturys“ steigėjas ir vadovas. Be to, kaip jau buvo minėta, šiemet penkioliktą kartą Lietuvos liaudies kultūros centro ir Pasaulio lietuvių dainų šventės fondo įsteigtų mėgėjų meno kolektyvų ir jų vadovų apdovanojimų „Aukso paukštė“ apdovanojimais buvo įvertinti labiausiai nusipelnę šalies chorai, teatrai, folkloro ir šokių ansambliai, liaudiškos

muzikos kapelos, liaudies muzikos ir pučiamųjų instrumentų orkestrai, jų vadovai. Geriausio išeivijos lietuvių mėgėjų meno kolektyvo ir vadovo apdovanojimas už Lietuvos nacionalinės kultūros ir dainų švenčių tradicijos puoselėjimą šiemet buvo skirtas Čikagos lietuvių meno ansamblui „Dainava“ ir meno vadovui Dariui Polikaitiui. Statulėlė ir pažymėjimą iš Užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus Darius Polikaitis priėmė Dainų šventės metu, o savo tėtį pasveikino bei gėlėmis apdovanojo ansamblyje dainuojantys jo vaikai Kovas ir Daina (chore dainuoja ir Dariaus žmona Lidija, „Vyturyje“ – jaunėlis sūnus Vitas). Mes, dainaviečiai, nuoširdžiai sveikiname ir džiaugiamės savo vadovo laimėjimais. Ir galime tik pridurti: jis to tikrai vertas!

Šventė baigėsi, šventė prasideda...

Dainų ir jų švenčių aidas lengvai nenutyla ir neišblėsta. Drauge namo parskridę išpūdziai ilgam įsitaiso juos patyrusiųjų širdyse.

Tačiau, kad ir kaip būtų gaila, 2014 m. Lietuvos Dainų šventė liko tik prisiminimuose. O Čikaga jau pradeda gyventi kitų metų vasarą čia nuskambėsiančia jubiliejine, dešimtają, Šiaurės Amerikos lietuvių dainų švente „Padainuosim dainų dainelę“. Išibėgėja pasiruošimo renginiai, registruojasi chorai, į chorvedžių seminarą „Dainavos“ stovykloje Manchester, MI, už kelių savaitių suvažiuos chorvedžiai aptarti repertuaro. Netruks prabėgti metai, ir vėl chorai pasidalins visus sujungsiančia gija – daina. Šventės tinklalapyje dainusvente.org galima rasti naudingos informacijos. Beje, ten jau surašyti kelių asmenų pasisakymai (ir laukiama daugiau) į klausimą „Kaip lietuviška daina praturtina Jūsų gyvenimą?“. Tiksliai parašė Vytas iš Paupio: „Lietuviška daina glosto mano sielą“. O dainuoti galima visur ir visai, anot liaudies dainos žodžių – „Padainuosim mes sustoję, Oi oi oi, Kaip paukšteliai žaliai gojų, Oi oi oi... Padainuosim mes susėdę, Oi oi oi, Kaip paukšteliai vienasėdy, Oi oi oi...“

Viena iš repeticijų akimirkų

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Lietuvos krepšinio rinktinė tęsia pasiruošimą pasaulio čempionatui

Lietuvos krepšininkai pasaulio čempionatui rengtis pradėjo gerokai anksčiau nei stipriausių varžovai.

Jei pasirengimo trukmė lemtų rezultatą per oficialias varžybas, Lietuvos krepšinio rinktinė pasaulio pirmenybėse turėtų daugiau galimybių negu JAV ar Ispanijos komandos. Mūsų šalies krepšininkai rengtis svarbiausiam metų turnyrui pradėjo daug anksčiau negu pagrindiniai jų varžovai. Tačiau net ir anksčiausiai tarp Europos komandų į stovyklą susirinkę lietuviai prakaitą lieja daug trumpiau negu Korėjos rinktinė.

Lietuviai treniruotis pradėjo anksti

Lietuvos rinktinės treneris Jonas Kazlauskas neleido geriausiems šalies krepšininkams pasižliaugti atostogų malonumais. Jau liepos 7 d., praėjus vos mėnesiui ir vienai dienai nuo paskutiniųjų LKL finalo rungtynių ir mažiau nei mėnesiui nuo kovos dėl bronzos pabaigos, nacionalinės rinktinės žaidėjai privalėjo atverti treniruočių stovyklos duris Palangoje.

Mūsų šalies rinktinė treniruotis pradėjo anksčiausiai tarp dešimties į pasaulio pirmenybes patekusių Europos komandų, o kai kurių šalių krepšininkams darbymetis dar neatėjo.

Mažiausiai nuo lietuvių atsiliko serbai ir turkai. Serbijos rinktinė prakaitą lieja nuo liepos 9-osios, Turkijos – nuo liepos 10-osios.

Liepos 14 d. stovyklą pradėjo Suomijos komanda, liepos 16 d. – Slovėnijos ir Ukrainos, prancūzai ir kroatai – liepos 20 dieną, graikai – liepos 21 d., pasaulio čempionato šeimininkai ispanai – liepos 23 d.

Trumpiausiai prieš pasaulio pirmenybes treniruosis amerikiečiai. JAV komanda liepos 27–rugsėjo 1 d. Las Vegasė surengs trumpą atrankos stovyklą, kurioje dalyvaus 19 krepšininkų. Po šios stovyklos rinktinės treneris Mike Krzyzewski paskelbs galutinį dyktuką.

Šie žaidėjai po Las Vegaso gaus dar beveik dvi savaites poilsio. Pagrindinį pasirengimą Ispanijos kovoms JAV rinktinė pradės tik rugsėjo 14 dieną. Pasaulio čempionatas prasidės rugsėjo 30-ąją.

Kaip ruošiasi lietuvių varžovai?

Kitaip į savo regiono čempionatą žiūri Meksikos rinktinė, kuri per pasaulio pirmenybes žais vienoje grupėje su Lietuvos komanda. Šių metų Centrinės Amerikos čempionatas vyks Meksikoje, todėl meksikiečių požiūris yra itin rimtas. Jie treniruočių stovyklą pradėjo dar birželio 16 d. ir Centrinės Amerikos pirmenybėse ketina kautis pajėgiausios sudėties.

Puerto Riko rinktinė treniruojasi nuo liepos 10-osios, bet krepšininkai į stovyklą renkasi pamažu, nes dar tęsiasi Puerto Rikos lygos finalo serija. O keli veteranai, tarp jų ryškiausios šio amžiaus komandos žvaigždės Carlos Arroyo ir Daniel Santiago, žada atvykti tik po Centrinės Amerikos čempionato.

Dominikos Respublikos krepšinio vadovai nuėjo pietų amerikiečių keliu. Šiai šaliai Centrinės Amerikos čempionate atstovaus antroji rinktinė, o pirmosios komandos treniruočių stovykla prasidės tik rugsėjo 1 dieną.

Ilgiausiai šiais metais treniruosis Korėjos rinktinė, kuri per pasaulio pirmenybes žais vienoje grupėje su Lietuvos komanda. Korėjiečiai stovyklą pradėjo dar gegužės 19 d. Korėjos rinktinė neišsiskirstys ir po pasaulio čempionato. Rugsėjo pabaigoje ir spalio pradžioje Korėjos mieste Inčone vyks 17-osios Azijos žaidynės, kuriose kovos ir krepšininkai. Būtent šis turnyras Korėjos krepšinio rinkinei 2014 metais yra svarbiausias.

Kita būsima lietuvių varžovė Angolos rinktinė į darbą kibo birželio 18 d. Pirmajame pasirengimo etape buvo leista pailsėti keliems geriausiems krepšininkams, o stipriausioji sudėtis susirinko liepos 14-ąją.

Per pasaulio pirmenybes su lietuviiais taip pat žaisianti Australijos rinktinė treniruočių stovyklą pradėjo liepos 23 d.

Pirmąsias draugiškas rungtynes Lietuvos krepšininkai žais liepos 26 d. su Latvijos komanda.

Jonas Kazlauskas

Lietuvos futbolo rinktinė – 104 vietoje

Tarptautinės futbolo federacijų asociacijos (FIFA) pasaulio rinkinių lentelėje 312 įskaitinių taškų turinti Lietuvos nacionalinė rinktinė iš 106-osios vietos pakilo į 104-ąją. Per šešias savaites Lietuvos vienuolikė prarado 7 įskaitinius taškus.

Lietuvos komandą klasifikacijoje lenkia net keturios būsimosios varžovės 2016 metų Europos futbolo čempionato atrankos turnyro E grupėje – tai į devintąją vietą smuktelėjusi Šveicarija (1 216 tšk.), į dvidešimtąją vietą nukritusi Anglija (911 tšk.), į 37-ąją vietą nusmukusi Slovėnija (644 tšk.) bei aukščiausiai iš Baltijos valstybių esanti Estijos (345 tšk.) futbolo rinktinė, kuri pakilo į 92-ąją vietą.

Lietuviai lenkia tik įskaitinių taškų neturinčią 208-ojoje vietoje esančią San Marino vienuolikę. Beje, Lietuvos rinktinę aplenkė ir artimiausia Balti-

jos regiono kaimynė Latvija, kuri su 314 taškų pakilo į 103-ąją vietą.

Naujoje FIFA lentelėje pirmauja pasaulio čempionė Vokietijos (1 724 tšk.) rinktinė, lenkianti į antrąją vietą pakilusių planetos vicečempionus Argentinos (1 606 tšk.) futbolininkus ir į trečiąją – pasaulio pirmenybių bronzos medalininkę Olandijos (1 496 tšk.) komanda.

Ketvirta likusi planetos pirmenybių šeimininkė Brazilijos rinktinė smuktelėjo į septintąją vietą, o prieš šešias savaites FIFA lentelėje tvirtai pirmavusi ir pasaulio čempionės titulą praradusi Europos čempionė Ispanijos (1 229 tšk.) vienuolikė nukrito į aštuntąją vietą. Brazilijoje nesužibėjusi Europos vicečempionė Italijos (1 056 taškai) komanda smuktelėjo į keturiolikąją vietą.

Vasaros lygoje nugalėjo N. Stausko komanda

Kanados lietuvis N. Stauskas sėkmingai debiutavo „Sacramento Kings“ gretose ir tapo NBA vasaros lygos turnyro nugalėtoju.

Las Vegasė baigėsi NBA vasaros lygos turnyras. Jo nugalėtoja tapo „Sacramento Kings“ komanda, finale 77:68 nugalėjusi „Houston Rockets“.

Puolėjas iš Lietuvos Donatas Motiejūnas Houstono komandai per 26 minutes pelnė 16 taškų (7/14 dvitaškiai, 0/1 tritaškis, 2/2 baudos), atkovojo 6 kamuolius, atliko 3 rezultatyvius perdavimus, tris kartus prasižengė ir dukart suklydo. Rezultatyviau už lietuvių žaidė tik 17 taškų surinkęs N. Johnson (6 atk. kam.). 15 taškų pridėjo I. Canaans (6 rez. perd.).

Nugalėtojų komandoje rezultatyviausias buvo R. McCallum. Jo sąskaitoje – 29 taškai ir 9 atkovoti kamuoliai. Krepšininkas buvo pripažintas naudingiausiu rungtynių žaidėju. 12 taškų prie pergalės pridėjo R. James.

Lietuvių kilmės kanadietis Nik Stauskas per 26 minutes pelnė 10 taškų (1/3 dvitaškis, 2/3 tritaškiai, 2/2 baudos), atkovojo 4 kamuolius, atliko rezultatyvų perdavimą.

Pasibaigus turnyrui D. Motiejūnas grįš į Lietuvą, kur prisijungs prie Lietuvos rinktinės. Pasaulio krepšinio čempionatas rugsėjį vyks Ispanijoje.

Čempionatą stebėjo 69 proc. gyventojų

Iš viso pasibaigusio pasaulio futbolo čempionatą per lietuvišką televiziją pamatė 68,6 proc. Lietuvos gyventojų. Nuo pat futbolo čempionato pradžios, daugiausiai žiūrovų prie televizorių ekranų pritraukė finalinės Vokietijos ir Argentinos komandų rungtynės. Jas bent trumpam buvo įsijungę 24,7 proc. arba daugiau nei 700 tūkst. žiūrovų, o vidutinė šių rungtynių auditorija (reitingas) siekė 11,7 proc. Lietuvos gyventojų.

Komandos, kurios prie televizorių ekranų sutraukė daugiausiai Lietuvos žiūrovų buvo Argentina, Vokietija ir Brazilija. Vidutiniškai rungtynes, kuriose žaidė bent viena iš šių komandų, stebėjo apie 358 tūkst. žiūrovų. Rung-

tynes, kuriose žaidė dvi iš minėtų komandų, vidutiniškai stebėjo apie 587 tūkst. Lietuvos gyventojų.

Taip pat daugiausiai žiūrovų sulaukusios rungtynės buvo pusfinalio kovos tarp Argentinos ir Olandijos bei Brazilijos ir Vokietijos. Jas bent trumpam buvo įsijungę 16,4 proc. ir 16,5 proc. arba apie 470 tūkst. žiūrovų.

Mažiausiai žiūrimos čempionato rungtynės, rodytos vėlyvą naktį, vyko tarp Japonijos ir Dramblio Kaulo kranto komandų. Jas stebėjo vos 0,8 proc. Lietuvos gyventojų.

Iš viso futbolo čempionatą per lietuvišką televiziją pamatė 68,6 proc. arba 1 mln. 954 tūkst. Lietuvos gyventojų.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prisiekė naujasis Lietuvos kariuomenės vadas

Vilnius (kam.lt) – Liepos 24 d. Katedros aikštėje Vilniuje Lietuvos kariuomenės vado pasikeitimo iškilmėse penkerių metų kadencijai inauguruotas naujasis kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Vytautas Žukas. Jis pakeitė kariuomenei nuo 2009 m. vadovavusį generolą leitenantą Arvydą Pocių, kuris nuo rudens turėtų eiti Lietuvos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Rumunijoje pareigas.

Vadovaujantis rikiuotės ir karinių ceremonijų statutu, Katedros aikštėje Prezidentė iškilingai prisaikdino gen. mjr. J. V. Žuką ir perdavė jam kariuomenės vado valdžios regalias – kariuomenės vado ženklą, šepetį ir kariuomenės vėliavą. Iškilmių metu kariuomenės vadą pagerbė visų Lietuvos kariuomenės pajėgų ir padalinių būriai su kovinėmis vėliavomis.

Iškilmėse taip pat dalyvavo Seimo ir Vyriausybės atstovai, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Kraš-

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

to apsaugos ministerijos ir Lietuvos kariuomenės vadovybė, užsienio šalių diplomatų, valstybės institucijų ir visuomeninių organizacijų atstovai, kiti svečiai.

ležinkeliai’ taikomų tarifų, pavedžiau abiem šioms įmonėms ieškoti sprendimų dėl galimybės sumažinti tarifus. ‘Orlen Lietuva’ pateiktuose pasiūlymuose buvo prašoma ‘Lietuvos geležinkelių’ sumažinti taikomą tarifą 16,4 proc. nuo šiuo metu taikomų tarifo dydžio, nors dėl to ‘Lietuvos geležinkelių’ pajamos sumažėtų apie 36 mln. litų per metus. ‘Lietuvos geležinkeliai’ sutiko tarifą sumažinti atgaline data – taikant jį nuo šių metų sausio 1 d. ir net atsiimti ieškinį teismui dėl ‘Orlen Lietuva’ įsiskolinimo bendrovei. Šis pasiūlymas tebegalioja, tik kažkodėl juo neskubama pasinaudoti”, – teigia vyriausybės vadovas.

Žlunga Lietuvos strateginė įmonė?

Vilnius („Draugo“ info) – Lenkijos įmonė „PKN Orlen“ neketina uždaryti įmonės valdomos bendrovės „Orlen Lietuva“, – teigia premjeras Algirdas Butkevicius.

Lenkijos įmonė „PKN Orlen“ liepos 23 d. pristatė antrojo metų ketvirčio rezultatus. Jie nėra džiuginantys įmonės valdomai bendrovei „Orlen Lietuva“ – per keletą mėnesių patirta 1,97 mlrd. litų nuostolių, iš viso per pirmąjį šių metų pusmetį – 3,5 mlrd. litų nuostolių.

Premjeras sako, kad trūksta pačios „Orlen Lietuva“ iniciatyvos išspręsti problemas. „Kai ‘Orlen Lietuva’ pareikalavo mažesnių AB ‘Lietuvos ge-

Lietuva svarsto nacionalines sankcijas Rusijai

Vilnius (BNS) – Lietuva svarsto galimybę įvesti nacionalines sankcijas Rusijos piliečiams, reaguodama į eskaluojamą krizę Ukrainoje, pranešė Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Tai daro Užsienio reikalų ministerija. Manau, kad artimiausiu metu žinosime apie tokių sankcijų turinį, ir kas į jas bus įtrauktas”, – sakė Prezidentė, paklausta, ar Lietuva, sekdamas Latvijos pavyzdžiu, neturėtų apriboti kai kurių Rusijos piliečių atvykimo į šalį.

Latvijos užsienio reikalų ministras Edgars Rinkevič šią savaitę priėmė

sprendimą Rusijos popmuzikos atlikėjus Olegą Gazmanovą, Josifą Kobzoną ir Valerijos sceniniu vardu žinomą Alą Perfilovą į sąrašą asmenų, kuriems draudžiama atvykti į šalį. Latvijos ministerija nurodė, kad šie asmenys savo žodžiais ir veiksmais prisidėjo prie žalos Ukrainos suverenitetui ir teritoriniam vientisumui. Į „juodąjį sąrašą“ įtraukti atlikėjai ketino dalyvauti kasmet Rusijos prodiuserių Jūrmaloje rengiamame popmuzikos festivalyje „Naujoji banga“, kuris prasidėjo liepos 22 d.

Pirmas pasaulyje virtualus miesto archyvas

Kaunas („Draugo“ info) – Kaune kuriamas pirmasis pasaulyje virtualus miesto archyvas – jo dalimi gali tapti kiekvieno kauniečio prisiminimai ar fotografijos.

„Tokios nuotraukos sukelia skirtingų išgyvenimų, primena įvairius gyvenimo įvykius, gaivina atmintį apie tuo metu šalia buvusius žmones. Būtent tokie subjektyvūs išgyvenimai, istorijos ar iš pirmo žvilgsnio niekuo neišsiskiriančios nuotraukos, vaizdo, garso įrašai mums ir yra įdomūs”, – sakė laisvųjų Kauno archyvų „Atminties vietos“ projekto vadovė Daiva Cit-

varienė.

Projekto kūrėjai tikino, kad virtualaus miesto archyvo įgyvendinimas Kaune – pirmas toks pasaulyje. Kol kas projekte sukaupta kelios dešimtys fotografijų, literatūrinių tekstų, garso ir vaizdo įrašų. Nors projekto kūrėjai ir tikėjosi aktyvesnio kauniečių įsitraukimo, bet tiki idėjos patrauklumu ir svarba miestui, ir laukia prie projekto prisijungiant visus, kad ir kur gyvenančius buvusius kauniečius, su savo prisiminimais, pasakojimais, nuotraukomis.

Dingęs Alžyro lėktuvas sudužo Malyje

Paryžius (ELTA) – Prancūzijos gynybos ministerijos pareigūnas pranešė, jog liepos 23 d. naktį netrukus po pakilimo iš radarų dingęs Alžyro aviacijos bendrovės „Air Algerie“ lėktuvas, kuriuo skrido 116 žmonių, sudužo Malyje, netoli Gao miesto. Oro navigacijos tarnybos prarado ryšį su lėktuvu „McDonnell Doug MD-83“, skridusiu iš Uagadugu, Burkina Faso į Alžyrą, praėjus 50 minučių po pakilimo. Reisu AH5017 skridusio lėktuvo keleivių są-

rašą sudaro 51 Prancūzijos pilietis, 27 Burkina Faso piliečiai, aštuoni libaniečiai, šeši alžyriečiai, penki kanadiečiai, keturi vokiečiai, du Liuksemburgo piliečiai ir po vieną asmenį iš Šveicarijos, Belgijos, Egipto, Ukrainos, Nigerijos, Kamerūno ir Malio. Šeši igulos nariai – ispanai.

Pasak diplomato Malio sostinėje Bamake, šiaurinėje šalies dalyje naktį į ketvirtadienį siautė galinga smėlio audra.

JAV piktina Prancūzijos sandoris su Rusija

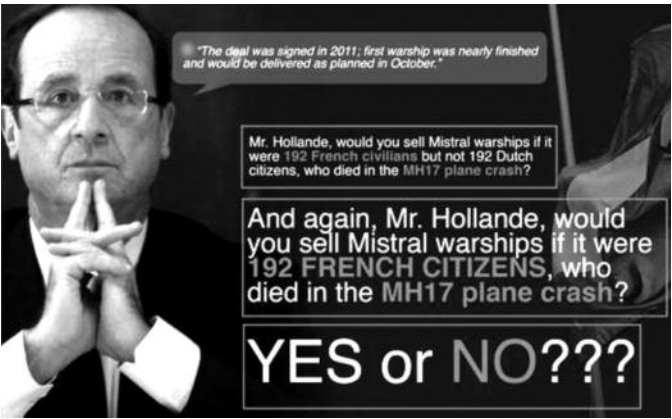
Washingtonas („Draugo“ info) – JAV griežtai sukritikavo Prancūzijos planus perduoti Rusijai „Mistral“ tipo desantinius laivus. Šis sandoris yra „visiškai nederamas“, pareiškė JAV valstybės departamento pareigūnė Marie Harf. JAV vyriausybė praėjusiomis dienomis atitinkamą savo poziciją išsakė Prancūzijos užsienio reikalų ministrui Laurent Fabius.

Prancūzijos prezidentas Francois Hollande pareiškė, kad pirmasis „Mistral“ laivas Rusijai bus perduotas spalį. Tačiau antrojo laivo perdavimas esą priklausys nuo Maskvos pozicijos Ukrainos konflikte. Šiuo metu rusų kariai apmokomi Prancūzijoje viename laivų.

Britų premjeras David Cameron prieš keletą dienų griežtai sukritikavo Prancūziją už jos planus perduoti Rusijai

„Mistral“ tipo karinį laivą. Tačiau šios šalies bendrovės ir toliau turi galiojančias licencijas parduoti Maskvai ginklų ir karinės įrangos. Vis dar galioja 251 leidimas eksportuoti į Rusiją ginkluotės už mažiausiai 231 mln. svarų (167 mln. eurų).

Britų vyriausybė kovą paskelbė stabdanti visus ginklų eksportus į Rusiją – ji pareiškė, kad šiai šaliai nebus tiekiama jokia karinė įranga. Tačiau, remiantis minėta ataskaita, buvo atšauktas arba sustabdytas vos 31 leidimas.

Vokiečiai – už prekybines sankcijas

Berlynas (ELTA) – Daugiau kaip pusė (53 proc.) vokiečių, apklaustų po Malaizijos lėktuvo „Boeing 777“ katastrofos Ukrainos rytuose, mano, kad reikia imtis prekybinių sankcijų prieš Rusiją, praneša „Deutsche Welle“, remdamasis tarptautinio viešosios nuomonės tyrimo instituto „YouGov“ surengtos apklausos duomenimis. Tik 26 proc. apklaustųjų yra prieš toki žingsnį.

Didžiojoje Britanijoje tokių sankcijų šalininkai sudaro beveik du trečdalius šalies gyventojų. Kovo mėnesį jų buvo maždaug pusė.

Rusų sąskaitų bankuose išsaldymui pritaria po 53 proc. vokiečių ir britų, prieštarauja 30 proc. Vokietijos gyventojų ir 18 proc. Didžiosios Britanijos piliečių.

Vis dėlto 62 proc. vokiečių pareiškė, jog nenorėtų, kad po aviacijos bendrovės „Malaysia Airlines“ lėktuvo sudužimo būtų nutraukti diplomatiniai santykiai su Rusija (tokiam sprendimui pritartų 22 procentai).

„YouGov“ apklausė 1 070 vokiečių ir 1 634 britus. Apklausa buvo surengta liepos 20–22 dienomis.

Išorinio poveikio „juodosims dėžėms“ nepastebėta

Haga (ELTA) – Tarptautinė ekspertų grupė, kuriai vadovauja Nyderlandų saugumo taryba (NST), nerado išorinio poveikio aviacijos bendrovės „Malaysia Airlines“ lėktuvo, sudužusio Ukrainos rytuose, pokalbių savirašiu pėdsakų.

Liepos 23 d. lainerio savirašiai

buvo nugabenti į Didžiąją Britaniją iššifruoti. Manoma, jog ekspertams prireiks kelių savaičių jiems iširti.

Didžioji Britanija gavo „juodąsias dėžes“ iš Malaizijos ekspertų, o šiems jas perdavė „Donecko liaudies respublikos“ atstovai.

Atsistatydina Ukrainos premjeras A. Jaceniukas

Kijevas (ELTA) – Ukrainos ministras pirmininkas Arsenijus Jaceniukas paskelbė apie atsistatydinimą po vyriausybėje kilusios suirutės.

A. Jaceniukas tai pranešė po to, kai partijos UDAR ir „Svoboda“ pareiškė, jog traukiasi iš valdančiosios koalicijos, pažymėdamas, kad parlamentas nebegali daugiau atlikti savo darbo ir priimti reikalingų įstatymų.

Ukrainos prezidentas Petro Poro-

šenka atmetė vyriausybės atsistatydinimą ir paragino parlamentą pareikšti pasitikėjimą ministrų kabinetu. Koalicijos žlugimas „nėra priežastis vyriausybei trauktis“, pareiškė P. Porošenka laiške parlamento pirmininkui Aleksandrui Turčynovui. Jis teigė tikįs, kad emocijos nurims ir atsakomybės jausmas nugalės. Kol kas vyriausybei laikinai vadovaus ligšiolinis vicepremjeras Volodimiras Groismanas.

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Brodvėjaus repertuaras – ne Brunhildai

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Kai 2011 m. „Glimmerglass” muzikos festivalyje sopranas Deborah Voigt debiutavo Annie vaidmeniu miuzikle „Annie get your gun”, New Yorko kritikai jai tikrai negailėjo gausių komplimentų. Pavyzdžiui, „New York Times” muzikos recenzentas Anthony Tommasini įvertino Voigt kaip „žavingą”, pridurdamas, jog jos interpretuojama Annie „buvo jaunatviškai temperamentinga ir nai-vi”. Kiek vėliau Voigt keliai susiję su

Sopranas Deborah Voigt žymiai įtikinančiau dainuoja Wagner

„Tony” premijos laureatu, dirigentu Ted Sperling. Jiedu greitai surado bendrą kalbą ir pradėjo kūrybiškai bendradarbiauti Brodvėjaus scenoje. Čia jų atliekamas „Annie” buvo labai gerai priimtas tiek žiūrovų, tiek recenzentų.

Liepos 13 d. Ravinia scenoje solistė taip pat be priekaištų atliko ištraukas iš šio nepakartojamo kompozitoriaus Irving Berlin miuziklo. Neginčytina – jos „You can’t get a man with a gun” interpretacija švari, balso tembras žavus, o mimika ir vaidyba – įtikinančios.

Deja, ne viskas tą vakarą Highland Parko padangėje taip nuostabiai ir įtikinančiai skambėjo. Iš Voigt dainavimo tikiesi žymiai daugiau. Jos atlikti „I could have danced all night” (Federick Loewe) ar „My favorite things” (Richard Rodgers) nenuskambėjo taip žaismingai kaip iš tikrųjų galėjo. Gal pernelyg pavojinga atlikti šias melodijas scenoje, jei negali perduoti jų žavesio taip, kaip tai kadaise sugebėjo legendinės Audrey Hepburn ir Julie Andrews. Drįsčiau teigti – šie kūriniai išskirtinai priklauso Hepburn ir Andrews (tuo įsitikinau ir šių metų pavasarį stebėjęs „Muzikos garsus” Lyric operos scenoje). Tai tarsi „neliečiamos nuosavybės” – kad ir kaip bebandytum, jų interpretacijų iš atminties niekad neištrinsi. Amerikiečiai įspėja: „Don’t tamper with perfection”. Deborah Voigt

pabandė – ir jai, deja, nepavyko. Tą liepos vakarą garsiam sopranui apgailėtina trūko ir vaidybos, ir sielos bei pajautimo.

Nekantriai laukiau Voigt atliekamos „Blame it on the summer night” (Charles Strouse). Šis išraiškingos ir įdomios muzikinės struktūros kūrinys Ravinia festivalyje šiemet nuskambėjo pirmą kartą. Nusivyliau neišgirdęs įdomesnio šio kūrinio pateikimo.

Nenuostabu, jog vakaro atlikėja žymiai laisviau pasijuto scenoje antroje koncerto dalyje. Gal pirmoji dalis Deborah Voigt buvo tarsi „apšilimas” ar „generalinė repeticija”, tačiau greičiausiai „kaltas” netinkamas jos balsui repertuaras. Be jau minėtų ištraukų iš Berlin miuziklo, Voigt nepriekaištingai atliko „Losing my mind” iš miuziklo „Follies” (Stephen Sondheim) bei „My man’s gone now” iš operetės „Porgy ir Bess” (George Gershwin). Galop, žiūrovai liko patenkinti išprašę iš solistės „bisui” „Can’t help lovin’ dat man of mine” (Jerome Kern).

Voigt yra nepakartojama vokiškų operų interpretatorė – nesvarbu koks vaidmuo jai tektų: Richard Strauss operose „Elektra” (Chrysothemis) ar „Die Frau ohne Schatten” (Salome bei Kaiserin), Richard Wagner „Tannhäuser” (Isolde bei Elisabeth) ar „Die Walküre” (Brünnhilde bei Siegliende). Tokią aš ją prisimenu iš praeities. Tokią norėčiau ją matyti ir ateityje. Brodvėjaus repertuarą siūlau palikti kitiems – taip pat ir nepakartojamam Čikagos simfoniniui orkestrui. Tą vakarą Highland Parke muzikantai sužibėjo meistriškai atlikdami „Candide” (Leonard Bernstein) bei „Girl crazy” (George Gershwin) uvertiūras.

Su didesniu entuziazmu grįžau į Highland Parką po penketo dienų. Nuostabų liepos 18 d. vakarą Ravinia festivalyje buvo rodomas legendinis filmas „West Side Story”. Ši 1961 m. Robert Wise Productions sukurta juosta buvo apdovanota net 10 „Oskarų”. Filmas unikalus savo stiliumi ir siužetu. Jo pagrindas – Brodvėjaus miuziklas (muzika Leonard Bernstein, choreografija Jerome Robbins) apie dvi gaujas, naudojant Shakespeare „Romeo ir Džiuljetos” fabulą. Bet tai ne tik meilės istorija. Kas padaro šią Ernest Lehman ekranizaciją nepamirštama, tai spalvingi gatvės personažai: Anita, Bernardo, Ice, Action, Baby John, Tiger, Snowboy, Joyboy, Juan. Gaujų narių istorijos vystosi atšiauriame šeštojo dešimtmečio New Yorko.

Kurį laiką buvo manoma, jog originali „West Side Story” partitūra yra dingusi. Po net 14 intensyvios paieškos mėnesių Leonard Bernstein raštinės darbuotojai Eleanor Sandresky pavyko filmo partitūrą surasti privačiose ran-

kose. Ir štai gimė neapsakytas stebuklas. Pritaikius XXI a. kompiuterines galimybes „West Side Story” orkestras buvo „iškirptas” iš originalaus garso tako, t. y. atskirtas nuo vokalo. Tai kruopščiai atliko Paryžiuje įsikūrusi „Audionamix” firma. Dabar „West Side Story” gali būti rodomas bet kur pasaulyje, gyvai grojant simfoniniam orkestrui. Tą Ravinia festivalyje sėkmingai įrodė nepakartojamas Čikagos simfoninis orkestras, ugningai diriguojant David Newman. Šaunus maestro Newman debiutas Highland Parke – preciziškus aukščiausiam laipsnyje!

Pačios „West Side Story” melodijos – fantastiškos ir niekada nepraras savo žavesio (tokios dainos kaip „America”, „Cool” ir kt. jau seniai tapo mūsų klasika). Nors „West Side Story” pilna dramos, humoro, spalvingų veikėjų, gerų šokių ir dainų, reikia nepamiršti, kad kur tik Shakespeare – ten neišvengsime poros mirčių bei tragiškos baigos. Kaip ten bebūtų, tačiau tragedijų Ra-

Legendinis 1961 m. filmas „West Side Story” Ravinia festivalyje įgijo „naują veidą”. Kino kadre – įsimylėlių pora Tony (aktorius Richard Beymer) ir Maria (aktorė Natalie Wood)

vinia scenoje nebūna, nebent ...kai operos primadonos pradeda traukti Brodvėjaus melodijas...

Džiunglių legenda atgis naujame lietuviškame filme

„Caritas et Amor” – tai filmas, atgaivinsiantis į užmarštį grimztančią istoriją apie iškilų mūsų tautietį Ferdinandą Aleksandrą Bendoraitį. Tai neeilinių gebėjimų asmenybė, kurios gyvenimas nusidriekė per Lietuvą, Vokietiją, Prancūziją, Braziliją ir Boliviją. Kaip kunigas-misionierius atvykęs į atokias Amazonės džiungles, F. A. Bendoraitis netruko pritaikyti savo medicinos žinių, o aštrų protą, netausodamas jėgų skyrė visą gyvenimą trukusiai filantropiškai veiklai. Padrė Bendoraitis laiko sugebėdavo rasti viskam: nuo kaimelio gyventojų asmeninių problemų ar higienos pamokėlių indėnams iki pirmosios Amazonėje radijo stoties ar indėnų kolonijos nykstančioms gentims. Nors gyvenimas viename skurdžiausių pasaulio regionų lengvas nebuvo, tautiečio darbų sąrašas galime rasti dvi pastatytas ligonines, sustabdytas epidemijas, išrastą laivų-poliklinikų sistemą, plytinę, skurstančiųjų mitybos centrą, pritrauktas milijonines paramas tiek vaistais, tiek pinigais tiems, kuriems pagalbos labiausiai reikėjo.

Apie kino filmo vertą jo gyvenimą režisierius Vytautas Puidokas sužinojo per dėkingą atsitiktinumą, keliaudamas Pietų Amerikos džiunglėse. Gaila, tačiau apie atokiame pasaulio krašte gyvenusio lietuvių darbus Lietuvoje žinoma labai mažai. Dokumentinio filmo „Caritas et Amor” komanda siekia atgaivinti šią didingą legendą ir su vienu ryškiausių išeivijos lietuvių supažindinti ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio žiūrovus. „Atokiose Amazonės džiunglėse jis kūrė pasaulį iš naujo, tačiau kaip ir mes visi nuolat balansavo tarp didingų svajonių ir sudėtingos žmogiškos prigimties” – pasakoja režisierius Vytautas Puidokas.

Filmą kuria prodiuseriai Paulius Juočeris ir Tadas Bojarskas, kurių darbų sąrašas jau ne vienas filmas apie svarbius Lietuvai istorinius įvykius ar asmenybes. Tarp sukurtų filmų „Knygnešys” (Rež. J. Trukanas, 2011 m.), „Trispalvis” (Rež. V. V. Landsbergis, 2013 m.) ir šiuo metu paraleliai kuriamas dokumentinis filmas apie Vytautą Kernagį. „Caritas et Amor” režisieriui V. Puidokui lietuvių gyvenimo svetur tema taip pat labai aktuali, jis yra dokumentikos apie ekspediciją „Misija Sibiras” autorius.

Kviečiame prisidėti prie filmo kūrimo pasidalinant vertinga medžiaga. Jeigu pažinojote F. A. Bendoraitį asmeniškai, ar turite bet kokios informacijos apie jo gyvenimą, labai prašome susisiekti su mumis. Labiausiai stokojame žinių apie lietuvių misionieriaus gyvenimą iki išvykstant į Amazonės džiungles: Lietuvoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. Net ir menkiausia gyvenimo jo detalė mums gali būti svarbi.

Taip pat kviečiame paremti filmo „Caritas et Amor” kūrimą finansiškai. Filmas nėra pigus, filmavimai bus vykdomi Lietuvoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, o didžioji dalis – Pietų Amerikoje. Idėją palaiko ir remia Lietuvos kino centras, tačiau pilnai finansuoti viso gamybos proceso jie negali, todėl mums svarbi net ir mažiausia parama.

Daugiau apie filmą (informacija lietuvių ir anglų kalbomis): www.caritasetamor.com

Su mumis galite susisiekti: Tadas@ironcat.lt +37061436696

Filmo kūrėjai

Siūlome „Draugo” skaitytojams susipažinti su artimiausių renginių tvarkaraščiu:

Liepos 27 d., sekmadienį, 5 val. p. p. – Čaikovskio, 1812 overtiūra (paviljone);

Liepos 28 d., pirmadienį, 8 val. v. – pianistas Denis Matsuev (Martin teatre);

Liepos 29 d., antradienį, 8 val. v. – pianistas Kevin Cole „Rhapsody in Blue” (paviljone);

Liepos 30 d., trečiadienį, 8 val. v. – pianistas Chucho Valdes ir vokalistė Bebel Gilberto „Latin night” (paviljone);

Liepos 31 d., ketvirtadienį, 8 val. v. – baritonas Matthias Goerne (Martin teatre);

Rugpjūčio 1 d., penktadienį 7 val. v. – Lyle Lovett and His Large Band ir Jake Shimabukuro (paviljone);

Rugpjūčio 2 d., šeštadienį, 7:30 val. v. – Richard Strauss „Salome” su Patricia Racette (paviljone);

Rugpjūčio 3 d., sekmadienį, 7 val. v. – Heart ir Vintage Trouble (paviljone)

Bilietus galima įsigyti kasdien bilietų kasoje, paprastu arba elektroniniu paštu bei tel. **847-266-5100**. Daugiau informacijos apie šio sezono Ravinia festivalio koncertus – svetainėje www.ravinia.org.

Apsakos siužetas atveda į Pensilvanijos žemės ūkio rajoną ir senus kalnakasių atstovus, ir pokario imigrantus. Galima spėlioti, kokių intencijų vedinas autorius rutuliojo vištų karalijos istoriją. Tačiau kelia nuostabą tai, kad po Klajūno slapyvardžiu slėpėsi Lietuvos generalinis konsulas Jonas Budrys – kadaise Lietuvos Respublikos žvalgybos kūrėjas, Klaipėdos sukilimo organizatorius ir dalyvis. Kitaip tariant, labiau politikas ir diplomatas, mažiau rašytojas. Ir dar netikėčiau yra tai, kad po Lietuvos okupacijos 1940 m. jam, kaip ir kitiems egzilinio diplomatinio korpuso žmonėms, buvo sunku pragyventi, o imtis samdomo darbo ir bandyti laikytis diplomatų sąrašė buvo neįmanoma, taigi Jono Budrio šeima pati įsigijo paukščių fermą. Jie buvo priglaudę ir savo giminaičius iš DP – skulptoriaus Vytauto Kašubos ir jo brolio Antano Kašubos šeimynas.

Nuostabi ta fikcijos ir tikrovės sąsaja, kuri atspindi Amerikos lietuvių kasdienybės permainas, išsismelkusias į gyvąją atmintį. Taip nutinka, kai istorija priartėja prie dabarties ir gyvųjų prisiminimų, ima megztis patys nuostabiausi ryšiai tarp praeities ir to, kuo gyvena dabartinė karta. Sutapus aplinkybėms, apysaka *Vištų karalija* tampa svarbiu kvietimu suvokti milžinišką tokių sąsajų įvairovę, kurios istorikas negali atskleisti nei statistinėmis lentelėmis, nei kietai surestomis metodologinėmis priemonėmis. *Vištų karalija* matė skulptoriaus, kurio sukurtas paminklo Gediminui modelis po daug metų buvo paverstas monumentu svarbiausioje Vilniaus aikštėje, nuotykius, tuo pat metu ten pradėjo savo kūrybinį kelią, tada dar studentas Algis Budrys, Jono sūnus, vėliau išgarsėjęs kaip neeilinis ir itin sėkmingas Amerikos fantastinės literatūros meistras. Giminės atminty liko, kaip liudija savo laiške Amerikos dizaino istorikė Viktorija Kašubaitė-Matranga³⁸⁸, ir greita *vištų karalijos* baigtis: po kelerių metų paukščių maras sunaikino tas lietuvių buitines grožybes, kurias aprašė Jonas Klajūnas. O juk tai gali būti užuomina į žmogiškosios lemties išdaigas: panašiai tuo metu tolimosios Brazilijos Paranos valstijos vakaruose kilo į kavos rinkos aukštumas lietuvių Zumų ir Vaitkevičių ūkiai. Kava, kava, kava... Bent 20 000 kavamedžių plantacija 6 deš. žadėjo lietuviams klestėjimą ir šviesią ateitį. Tačiau užteko vienos šalnos, kad visa tai dingtų.

Keitėsi lietuvių kolonijų materia-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

132

Anthony J. Rudis 1950 m.

linė padėtis. Darbštūs ir kantrūs išeiviai vis labiau tobulino savo gebėjimus, siekė daugiau, nei juodi ir sunkūs rankų darbai fabrikuose. Net jei sutiktume su sociologo Vytauto Kavolio teiginiu, kad stipraus individualizmo stygius trukdė lietuviams pasiekti verslo aukštumų, turėtume pabrėžti, jog socialinio kapitalo augimas daug kur buvo lemtas darbštumo ir taupumo kartu. Lietuvių savišalpa, perėjusi į solidžių taupymo ir skolinimo kasų stadiją, po II pasaulinio karo išaugo į dešimtis milijonų dolerių kontroliavusias organizacijas. Anot 1953 m. išleisto *Pasaulio lietuvių žodyno* autoriaus Aniceto Simučio, vien Čikagoje buvo dešimtys tokių kasų ir vienas bankas, kurie kontroliavo virš 60 milijonų dolerių³⁸⁹. Diasporos ekonomikoje tai buvo labai stiprus veiksnys. Iš dalies jis atsako į klausimą, kaip karo metais išeiviai galėjo paaugti tiek daug pinigų.

Prieškario Amerikos lietuvių kolonijų verslas buvo labai susijęs su Lie-

tuva. Net jei daugelis nepriklausomybės laikotarpio pradžioje atsiradusių bendrovių ilgainiui subankrutavo, ekonominiai saitai su protėvių šalimi buvo svarbus diasporos gyvenimo faktorius. Jis skatino kolonijose steigti pramonės ir prekybos asociacijas, arba rūmus (angl. *Lithuanian Chamber of Commerce*), jas imta lietuviškai vadinti dar ir *Prekybos butais*), kurių užduotis greita viso kito buvo verslumo ugdymas ir siekis plėtoti JAV ir Lietuvos ekonominį bendradarbiavimą. Lietuvai žlugus ir nusilpus kolonijų lietuviškumui, daugelis tų organizacijų išnyko. Likusios keitė veiklos kryptis: *nesant galimybių su Lietuva vystyti ekonominių santykių, dedama pastangų daugiau lietuvių įtraukti į biznį. Iškeliamos pasitaikančios progos ir su jomis supažindinami lietuviai*. Vystyti ekonominį pajėgumą ir kaupti kapitalą kartais reikė pasiruošimą padėti iš bolševikų okupacijos išsivadavusiai ir besikeliančiai Lietuvai.³⁹⁰

1950 m. Čikagoje vykusioje Amerikos lietuvių ekonominėje konferencijoje vietinio prekybos arba *vaizbos buto* pirmininkas Antanas J. Rudis (stambios *Rockwell Engineering Company* vadovas) pasidžiaugė, kad lietuviams vis labiau sekasi verslas, kad labiau integruojamasi į bendrą JAV ūkio gyvenimą, kad lietuviams kai kuriose verslo šakose pasisekė išvirtinti, o jų valdomos įmonės tapo pavyzdinėmis pagal Amerikos standartus. 1952 m. liepos 8–9 d. Klivlande vykusiam *Amerikos lietuvių ekonominio centro* suvažiavime

jis kalbėjo apie stebėtinai pajėgų taupymo ir skolinimosi sektorių (angl. *Saving and Loan Associations*), atskleidė socialinius jo aspektus, pastebėjo, kur slypi jo pajėgumo priežastys:

*Tos bendrovės, būdamos ne vieno kito privataus asmens nuosavybė, bet visuomeniška visų bendrovės narių organizacija, išvysto tarp narių lietuvių bendradarbiavimo dvasią, kelia lietuvių tarpe taupymo idėją, o taip pat žymiai padeda lietuviams įsigyti nuosavybes. Labai palankiai vertinant šių bendrovių veiklą, tenka tik pageidauti, kad visi lietuviai dėtusi prie šių bendrovių, laikydami savo taupmenas savose taupymo ir skolinimosi bendrovėse. Ten, kur nėra dar lietuviškų taupymo ir skolinimos bendrovių, bet yra palankios sąlygos joms veikti, reikėtų daryti pastangas joms įsteigti...*³⁹¹

Cituojami žodžiai rodo buvus pakankamai gerą supratimą apie diasporos socialinius-ekonominius pamatus, kurie galėjo stiprinti lietuvių bendruomenes net tada, kai lietuvių kalba pamažu traukėsi iš tapatybės gynybinių linijų, o visuomeninė-kultūrinė veikla silpo. Materialinis, ūkinis interesas buvo labai universalus ir visuotinai reikšmingas, todėl kredito unių – tokiomis šiandien galima vadinti taupymo ir skolinimosi bendroves – reikšmė pranoko tiesiogines funkcijas. Kita vertus, jis sutapo su energingai kai kurias senas kolonijas papildančių DP kartos emigrantų interesais. Jiems reikėjo įsikurti, leisti į mokslus vaikus, pradėti naują arba pakenčiamai užbaigti seną gyvenimą.

Amerikos lietuvių diasporos ūkyje itin aiškiai išsiskyrė verslumas maisto pramonėje ir prekyboje. Geriausias pavyzdys yra Čikagos *mažoji Lietuva*. Išaugusi iš savo valstietiškų šaknų, perėjusi jau beužsidarančių skerdyklų džungles, lietuvių kolonija rodė šioje srityje didelę jėgą. Pasiremkinge cituotu A. J. Rudžio liudijimu:

*Mėsos biznyje lietuviai yra iš tradicijos. Ypač tai ryšku Chicagoje, pasauliniame mėsos gamybos ir prekybos centre. Nėra nė vieno senosios kartos Chicagos lietuvių, kuris vienu ar kitu metu nebūtų dirbęs Stockjarduose, turėjęs reikalų su mėsos gamyba arba prekyba. Todėl lietuvių tarpe turime nemažą gerų mėsos specialistų. Daug lietuvių verčiasi mėsos pardavimo bizniu – „bucheriais“. Kai kas turi visai didelio masto urmo prekybos biznesius (distributors). Tačiau savo – lietuvių valdomo „Packing house“ dar neturime. Turėdami didelį skaičių specialistų, didelį patyrimą ir nemažą lietuvių mėsos krautuvių bei distributorių, lietuviai turėtų pagalvoti ir apie savo „packing house“ įsigijimą. Nors ir šioje srityje yra įsigalėję keli „didieji“, tačiau greta to egzistuoja nemaža vidutinio dydžio ir net mažų „Packing house“, kurie neblogai verčiasi. Lietuviški mėsos gaminiai: dešros, kumpiai ir kita – rastų plačią rinką.*³⁹²

388. Malonios autoriaus pažinties su Viktorija Matranga dėka buvo sužinota apie vištų periodą Jono Budrio gyvenime. Bandant identifikuoti Jono Klajūno apysakos tikrąją autorystę, vėl buvo pasitelkta Viktorijos atmintis – ačiū jai už greitą atsakymą, kuris tapo įmanomu tik interneto laikais.

389. Simutis, Anicetas. *Pasaulio lietuvių žodynas*. Niujorkas, 1953, p. 149.

390. Ten pat, p. 150.

391. Ten pat, p. 151.

392. Ten pat, p. 152–153.

12-os advokatų komanda

Ilgametė patirtis

Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas

Įmonių ir komercinė teisė

Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje

Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika
Teisininkas
(312) 938-4909
asiudika@boodlaw.com

Audra P. Karalius
Advokate
(312) 219-8540
akaralius@boodlaw.com

A. Rimas Domanskis
Advokatas
(312) 540-1075
domanskis@boodlaw.com

Dainius R. Dumbrys
Advokatas
(312) 938-4905
ddumbrys@boodlaw.com

353 N. Clark Street
Suite 1800
Chicago, IL 60654
Fax: (312) 540-1162
www.boodlaw.com

MUTUAL

FEDERAL

BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Apsilankykite
„DRAUGO“

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

7 7 3 - 6 6 3 - 4 3 6 3**SIŪLOME:**

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

tickets@doleris.com

1-800-514-9989**PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA**

Siūlome pigiausius skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2014 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Speciali kelionė į Dainų ir Šokių šventę Lietuvoje 2014 m. 6/27 – 7/7

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

Apsilankykite „Draugo“ tinklalapyje
www.draugas.org

IEŠKO

Kolekcijai papildyti ieškau
lietuviškų prieškariinių medalių
– P. Rimšos, A. Galdiko, Tautinės Olimpia-
dos medalių, plakečių, bareljefų, V. Kašu-
bos skulptūrų ir kitų lietuvių autorių dar-
bų. Taip pat domina lietuviški tarpukario
apdovanojimai, ženklai, medalių doku-
mentai. Iš anksto būsiu Jums dėkingas su-
laukęs laiškų į **el. paštą**
lietuvosmedaliai@gmail.com
www.lietuvosmedaliai.com

SIŪLO DARBĄ

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms
kompanionėms ir namų ruo-
šos darbininkėms.
Galima gyventi kartu arba atvykti
į darbą ir išvykti.
Kreiptis:
ALL CARE
Employment Agency
Tel. 773-736-7900

Sudoku Nr. 82

Į tuščius langelius surašykite skaičius nuo 1 iki 9 taip, kad vienodi skaičiai nesikartotų nei eilutėse, nei stulpeliuose, nei 3X3 kvadratuose.
Sudoku atsakymas – trijų skaitmenų pažymėtuose langeliuose suma.

1		4				8		3
	3		2	1			7	
2					6			1
		6					4	
	1		7		2		8	
	2					6		
8			3					4
	7			9	4		3	
3		5				2		8

+

+

=

9								5
	1	7		8		4	3	
	5		9		2		8	
		6	4		8	1		
	4			7			2	
		2	6		9	8		
	2		3		5		4	
	9	5		4		7	6	
6								1

+

+

=

ĮVAIRŪS

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimoje. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

■ Moteris, medikė, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Gali dirbti ir su gyvenimu Čikagoje ir jos priemiesčiuose. **Tel. 773-330-0092.**
- Moteris ieško senelių priežiūros darbo dienomis arba naktimis. Didelė darbo patirtis, vairuoja. **Tel. 708-955-3690.**

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918**

■ Moteris, turinti ilgametę žmonių priežiūros darbo patirtį, ieško darbo su grįžimu arba su gyvenimu. Kalba angliškai, turi automobilį ir labai geras rekomendacijas. **Tel. 630-664-2777.**

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.; Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

Svajojate apie namo ar buto pirkimą saulėtoje Floridoje?
O galbūt planuojate parduoti? Nekilnojamo turto nuoma, pirkimas ir pardavimas St. Pete Beach, Clearwater, Sarasota, Tampa Bay ir aplink.

Raimonda Misiunas Realtor®
Keller Williams Realty
Mob. tel.: (773) 896-7370 **r.misiunas@kw.com**

kw | KELLER WILLIAMS REALTY

FIRST RATE REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

  Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

Visas nekilnojamojo turto paslaugas
Rytinėje ir Vakarinėje Floridos pakrantėje jums suteiks **Juozas Stanaitis**.
Ilgametė patirtis ir patikimumas perkant/parduodant gyvenamąsias ir komercines paskirties patalpas.
jstanaitis@yahoo.com
386-428-2412

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

DRAUGAS
773-585-9500

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.
Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

1947 Grevenas, Vokietija, 8 klasė, Genė sėdi antra iš kairės.

Merbekas, Vokietija, šiame name Narbutių šeima gyveno 1945–1948.

Lietuvių DP (Perkeltųjų asmenų) istorijos: G. Narbutytė-Miglinienė

Balzeko lietuvių kultūros muziejus kartu su Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos institutu, Latvių liaudies meno muziejumi bei Čikagos estų namais rengia parodą apie asmenis, Antrojo pasaulinio karo metais palikusius savo tėvynes ir pasitraukusius į Vakarų. Šiam dideliame projektui, kuris tęsis ir kvies į įvairius renginius ištisus metus, renkami liudininkų pasakojimai, atsiminimai, nuotraukos, dokumentai.

Norėdami iš anksto supažinti su paroda, kviečiame skaityti „Perkeltųjų asmenų istorijas“, šį kartą jums pateikiame Genės Narbutytės-Miglinienės pasakojimą. Ji

savo prisiminimus apie pasitraukimą iš Lietuvos ir visą kelionę nuo gimtųjų Gaigalių (Utenos r.) iki Montrealio Kanadoje detalčiai aprašė ir paskyrė savo vieno iš brolių, Juozo, kuris pasiliko Lietuvoje, vaikams. Sutrumpintą istoriją, paremtą minėtais prisiminimais, jums ir pateikiame.

Išvykimas

Genė pasakoja, kaip 1944 m. vasarą Rytų frontui artėjant prie Lietuvos žmonės ėmė nerimauti. 1940 m. per pirmąją sovietų okupaciją patyrę trėmimus daugiau mažiau žinojo, ko galima laukti ir tikėtis. Tad raginami artimųjų 1944 m. liepos 9 d. Narbutčiai (Genės tė-

vai, seserys ir broliai su šeimomis), skausmingai atsisveikinę su kaimynais ir artimaisiais, susikrovę maisto ir reikalingiausių daiktus į 3 vežimus, pasiėmę karvę (kuri turėjo būti maisto šaltiniu), paliko gimtuosius Gaigalius (Utenos r.), sodybą, ūkį, kuris ką tik buvo spėjęs atsigauti ir suklestėti po Pirmojo pasaulinio karo sunkumų. Genei tada buvo 19 metų. Keliaudami Klaipėdos link, Narbutčiai apsistojo pas gimines Riaubus, čia Genės mama, būdama silpnos sveikatos nusprendė pasilikti, nebenorėjo bėgti, sakė užtektinai prisikentėjusi per Pirmąjį pasaulinį karą, dar tikėjosi, kad frontas bus sulaukytas. Vėliau pasilikti prižiūrėti mamos nusprendė ir Genės sesuo Onutė.

Toliau keliaudami Narbutčiai su tikdavo vis daugiau besitraukiančių šeimų iš Vilniaus, kuris jau tuo metu buvo okupuotas sovietų. Kaip savo atsiminimuose rašo Genė, visur buvo daug pasimetimo, niekas nežinojo, kada, kokį sprendimą padaryti ar bėgti ar pasilikti, ar laukti traukinio ar geriau keliauti patiems ir pan. Nedaug, tačiau kelionėje būta nutikimų, privertusių ir nusišypsoti. Kai štai keliaudami pro Anykščius, Narbutčiai matė, kaip žmonės plėšė Karazijos vyno fabriką, tempė vyno bačkas ar vietoje prisiragavę svirduliavo namo. Ir štai, kaip prisimena gerb. Genė, „važiuojame į kalną ir žiūrime vežime sėdi moteriškė su vadelėmis, už jos vyriškis gerokai jau išilinksminęs ir

sveikinas, kelia kepurę Narbutytėms, o jo žmona, kad duos botagu arkliui, kad lėktų greičiau, ir tada atsisukusi dar ir savo vyrui, kad sėdėtų ir vyno bačkas laikytų. Tai buvo pirmas kartas, kai palikę namus nusišypsojome”.

Persikėlę į Klaipėdos kraštą Narbutčiai ilgai ten neužsibuvo, gavę gerų patarimų iš pareigūno (niekur nelikti ilgiau nei nakčiai, sakyti, kad keliamama pas gimines ir kt.), laikydamiesi kartu su besitraukiančiais lietuviais, judėjo tolyn į Vokietiją, frontas nenumaldomai artėjo. Tačiau vis neapleido viltis, kad frontas bus sustabdytas ir netrukus jie galės grįžti namo, taip manė ir kiti besitraukiantys lietuviai, visi daugiau mažiau vylėsi, kad iškeliauja tik trumpam.

Gyvenimas DP stovyklose

Narbutių šeimos nelengva kelionė tęsėsi. Pirmiausia jie keliavo į Salzburgą, Austriją, neva pas gimines. Išbuvę mėnesį gražiaiame, bombų mažai tepaliestame, Alpių apsuptame Zalburge Narbutčiai gavo paskyrimą važiuoti į stovyklas netoli Berlyno. Jie pasirinko Soldiną, miestą, šalia kurio žuvo Darius ir Girėnas. Tačiau ir ten ilgai neužsibuvo, artėjant frontui teko trauktis gilyn į Vokietiją, į Arendso (Arendsee) miestą. Ten seserys Elena ir Genė Narbutytės dirbo ligoninės virtuvėje. Vieną dieną, eidamos iš darbo seseris pamatė amerikiečių armijos padalinį, ėjo kaip ėjusios, tik staugia išgirdo: „Palaukit mergaitės, kur jūs taip skubati!” Lietuviškai jas užkalbino karys, Amerikos lietuvis. Iš jo Narbutčiai ir kiti lietuviai sužinojo, kad karas jau baigėsi, o ta zona, į kurią įėjo ir Arendso miestas, atiduota sovietams. Tuo metu amerikiečiai vis dar naiviai tikėjo Sovietų Rusiją esant sąjungininke ir gana keistai žiūrėjo į lietuvius, pasakojančius apie Stalino vykdytą ir vykdomą terorą lietuvių ir kitų tautų atžvilgiu. Tačiau lietuviai buvo savo tautiečiui dėkingi už žinias, kurias gavo, buvo akivaizdu, jog sovietams atitekusiame zonoje likti negalima, kad reikia keliauti toliau. Atvykę į anglų valdomą zoną Narbutčiai apsistojo Merbeko (Meerbeck) kaime, ir jame išbuvo trejus metus (1945–1948). Merbeko DP stovykloje veikiantis „Lietuvių komitetas” šeimą įkurdino nedideliame name. Kaip rašo Genė: „kaime buvo likę labai daug italų, kurie niekaip negalėjo sulaukti kada galės grįžti namo, į savo šalį. Vyrų (italų) apie 200, neturėdami ką veikti ir būdami geri muzi-

LINGUA LITUANICA
KALBOS PRAKTIKOS CENTRAS

**Rugpjūčio 4-16 d.
lietuvių kalbos vasaros
kursai šeimoms!**

Kviečiame dalyvauti!

Gedimino pr. 26,
Vilnius
+370 5 231 3239
info@lingualit.lt

www.lingualit.lt

Aš nekalbėti
lietuviškai!

Lietuvių kalbos centras
kviečia dalyvauti
Intensyviuose lietuvių kalbos
vasaros kursuose!

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų,
asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

**ATLANTIC
Express Corp.**

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

kontai, sudarė orkestrą ir ruošė šokius kiekvieną vakarą, išskyrus pirmadienį. Muzika buvo tikrai graži, kad ir seniai ateidavo vakarais pasiklausti. Maistą italai gaudavo turbūt iš pabėgėlius ir atvežtuosius globojusios organizacijos, kuri rašėsi UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration – R. A.) – ji ir mus toliau globojo, mes ją vadinom ‘teta UNRRA’. Italai netrukus su visa muzika išvažiavo namo”.

Tačiau netrukus stovykla pasipildė, daugiausia pabaltijiečiais. „Tvarkėmės kas sau, pagal savo tautybes. Mes, lietuviai, tvarkėmės demokratiškai. Rinkdavom komitetus demokratiškai, demokratiškai ir nuversdavom, ir vėl iš naujo demokratiškai rinkdavom. Stovykloje įsteigė mokyklą, gimnaziją, vyko visokie kursai: anglų kalbos, šoferių, siuvimo, susidarė choras, tautinių šokių grupė”. Buvo leidžiama lietuviška spauda, kuri daugiausia tarnavo kaip giminių ir artimųjų paieškos būdas. Tokiu būdu Narbučių šeimai pavyko susirasti Genės brolių Bronių, su kuriuo jiems teko atsiskirti Lietuvoje ir apie kurį tiek laiko nieko nežinojo. Iki pat 1947 m. rudens jie nieko nežinojo ir apie kitą Genės brolių, seserį ir motiną, likusius Lietuvoje, kai gavo laišką iš Genės draugės Elenutės Antanavičiūtės. Po trejų metų nežinios gauti laišką iš namų buvo ir džiaugsminga, bet kartu ir neramu. Narbučiai vis tik nebuvo tikri dėl likusios šeimos likimo, jie su baime spėliojo, ar beskaitant laišką likusi šeima nebus pakeliui į Sibirą, tačiau, laimei, taip nenutiko.

Atvykimas ir įsikūrimas Kanadoje

Kai užsienio šalys (pirmiausia Pietų Amerikos valstybės, tada Anglija, Kanada, o paskiausiai JAV) pradėjo išsileisti karo pabėgėlius, Genės brolis Bronius pasirinko Angliją, o ji pati su seserimi Elena – Kanada. Tuo metu Kanada priėmė tik šeimos nesukūrusius jaunus žmones, vyrus – miškų darbams ir į aukso kasyklas, moteris – namų ruošai, darbui ligoninėse ir pan. Seserys Narbutytės žinojo, jog pačios išvykusios netrukus galės ir likusius šeimos narius pasikviesti pas save.

Seserys išplaukė iš Brėmenhaveno uosto ir po ilgos ir sunkios kelionės laivu 1947 m. spalio 16 d. išsilaipino Halifakse, Kanadoje. Toliau kelionė tęsėsi traukiniu į Montrealį, kur jas abi vieneriems metams paskyrė į vienuolyną dirbti virtuvėje. Štai kokius pirmus išpūdžius Kanadoje atsimena Genė:

„Važiudamos iš stoties per miestą (Montrealį), mes visos nosis priplo-

ję prie langų negalėjome atsigėrėti gėrybėmis, kurias matėm. Jokių karo pėdsakų! Maisto, rūbų, visko pilni langai ir lentynos. Tokias gėrybes jau seniai matėm. Lietuvoje nuo 1940 m. viskas dingio iš langų ir lentynų. Per vokiečių okupaciją irgi tas pats. Atsidūrus Vokietijoje, karo pabaigoje dar blogiau – nei langų, nei lentynų nebuvo, viskas subombarduota”.

Atvykusios į Montrealį Narbutytės netruko susipažinti ir su kitais lietuviais, kurie padėjo įsikurti, apsiprasti svetimame krašte. Seserys įsijungė į tautinių šokių ansamblį, šokdavo ne tik lietuviškose, bet ir kanadietiškos šventės. Atidirbusios paskirtus privalomus metus vienuolyne seserys pradėjo rūpintis Vokietijoje likusios šeimos atvykimu. Po metų atvyko brolis Jonas su šeima, vėliau ir Genės tėtis Jeronimas, o už poros metų ir brolis Bronius iš Anglijos persikėlė į Kanadą. Savo pasakojimą Genė pabaigia taip:

„Čia ir baigiasi mūsų kelionė, apie kurią net nesapnavom, kad čia atsidursim, kai palikome Gaigalius 1944 m. liepos 9 d. Toliau jau gyvenimas, kad ir svetinguose, bet svetimuose kraštuose”.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus, Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos institutas, Latvių liaudies meno muziejus bei Čikagos estų namai kviečia į parodą:

NO HOME TO GO TO THE STORY OF BALTIC DISPLACED PERSONS, 1944–1952

Parodos peržiūra vyks rugpjūčio 23 d. 3 val. p. p. Daley Plaza, Chicago. Čia bus eksponuojami parodos standai.

Parodos atidarymo popietė ir vaisės vyks rugpjūčio 24 d. nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p. p. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, adresu: 6500 South Pulaski Rd, Chicago, IL 60629. Muziejuje bus eksponuojamos autentiškos nuotraukos, dokumentai, daiktai.

Maloniai kviečiame dalyvauti bei paremti parodos atidarymą!

Iš asmenų, pasitraukusių į Vakarus Antrojo pasaulinio karo metais, ar jų giminaičių labai laukiame nuotraukų ar atsivežtų daiktų, taip pat prašytume užpildyti anketą, esančią http://balzekasmuseum.org/Pages/displaced_persons.html#dpquest

Su mumis galite susisiekti telefonu: 773-582-6500 arba el. paštu: info@balzekasmuseum.org

Daugiau informacijos ieškokite tinklalapyje: www.balzekasmuseum.org

Parengė Rūta Akelaitytė

Narbučių šeima (iš kairės): Julius, Genė, Jeronimas ir Elena. Merbekas, 1946 m.

*Viešpaties išpirktieji sugrįš;
Ir amžinu džiaugsmu vainikuoti,
įžengs į Zioną.
Juos lydės džiaugsmas ir linksmybė.
Liūdesys ir aimanos pasitrauks.*
– Izaijo knyga 51:11

*Margaspalvė peteliškė
Dangaus žinių atskraidina,
Verkiančią širdį nuramina,
Dingusį džiaugsmą sugrąžina.*
– Izabelė, Neringa 2005

A † A
IZABELĖS SAVICKAITĖS
ŽMUIDZINIENĖS

mirties metinėms, liepos 26 d., už Jos vėlę bus atnašaujamos šv. Mišios ir maldos Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno koplyčioje, Putnam, CT; Neringos stovykloje, Vermonte; Pranciškonų vienuolyno koplyčioje Kennebunkport, ME; Our Lady of Lourdes ir St. Stanislaus bažnyčiose, Rochester, NY; Lietuvoje – Dambavos bažnyčioje, Šv. Onos, Šv. Jonų ir Šv. Bernardinų bažnyčiose Vilniuje.

Artimuosius, draugus ir pažinėjusius Velionę, prašome a. a. Izabelę prisiminti nors trumpa maldele.

Jaučiame Mamos netekties, mirties liūdesį. Tuo pat esame pasotinti dėkingumo palaima.

Simas ir Antanina

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS
A † A
BIRUTĖ KIRKUTYTĖ
BERNOTIENĖ

Mūsų brangioji Mama, Močiutė, sesuo ir draugė Amžinybėn iškeliavo 2013 m. liepos 25 d.

Minint šią liūdną sukaktį, šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos Putname ir Kennebunkporte.

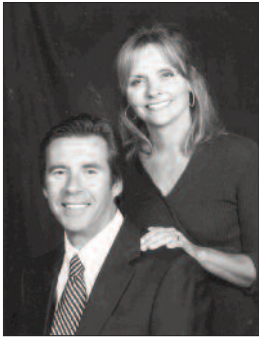
Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti Birutę maldoje.

Liūdinti šeima

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS IR APLINK MUS

- **Primename, kad rugpjūčio mėnesį tradiciškai šeštadieninė „Draugo“ laida** jus pasieks be priedo „Kultūra“.

■ **Liepos 27 d., sekmadienį, po 10 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL) vyks Amerikos lietuvių Romos katalikų moterų 20-os kuopos susirinkimas. Narių dalyvavimas privalomas. Daugiau informacijos tel. 773-847-4855.

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius trečiadienį, liepos 30 d., 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysime filmą „Laivyno paradas“** („XX a. slaptieji archyvai“).

■ **Rugpjūčio 8 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** savo knygą lietuvių kalba „Kolumbas. Atsleistoji istorija“ (Columbus: The Untold Story) pristatys autorius Manuel Rosa. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629. Tel. 773-582-6500.

■ **Beverly Shores Lietuvių klubas šeštadienį, rugpjūčio 9 d., 2 val. p. p. rengia** tradicinę Vasaros gegužinę „Lituanica“ parke prie S. Dariaus ir S. Girėno paminklų. Kviečiame visus susiburti, pabendrauti, skaniai pavalgyti, išbandyti laimę loterijoje. Atvykę iki Beverly Shores traukinių stoties pasukite link ežero
- Broadway gatve iki East Ripplewater Ave, ši gatvė jus atves į „Lituanica“ parką.

■ **T. Daukanto jūrų šaulių kuopa rugpjūčio 17 d. 12 val. p. p. kviečia į gegužinę, kuri vyks Ateitininkų namuose, 1380 Castlewood Dr., Lemonte. Švęsime Žolinę, atsisveikinimo su želmenimis bei gėlėmis šventę. Gersime žolelių arbatą, šaltą alų. Mėgausimės gardžiu maistu. Šventės metu veiks loterija. Vyks tautodailininkų mugė. Visus linksmins Ligita ir Algimantas Barniškiečiai. Tel. pasiteirauti: 773-550-4609.**

■ **Lietuvių Fondas maloniai visus kviečia į susitikimą su vienu Sąjūdžio iniciatorių, legendinės roko grupės „Antis“ įkūrėju ir dainininku Algirdu Kaušpėdu. Susitikimas vyks rugpjūčio 22 d., penktadienį, 6:30 val. v. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439). Daugiau informacijos rasite Lietuvių Fondo tinklalapyje: www.lietuviufondas.org.**

■ **Čiurlionio galerija Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) rugsėjo 5 d., penktadienį, 7:30 val. v. maloniai kviečia į 2014–2015 metų sezono atidarymą. Sezoną atidarysime Daivos Karužaitės, Virginijos Norbuta, Leonos Petreikytės-Siliūnienės ir Magdalenos Stankūnės paroda „Sudie, brangioji vasara“.**

Ar jums užtenka trečdalio „Draugo“?

Kaip sekėsi Dainų šventėje Los Angeles jaunimo ansamblui „LB Spindulys“? Kas tas paslaptingasis Joseph Vilcha ir kodėl jis paaukojo Lietuviai Fondui net 15, 5 mln. dolerių? Kaip Čikagoje bus paminėtas Baltijos kelio 25-metis? Apie tai ir daugybė kitų temų – antradienio ir ketvirtadienio „Draugo“ laidose. Neapsiribokite tik šeštadienio „Draugo“, neskriauskite savęs – skaitykite laikraštį visą!

Prieinamiausias ir ekonomiškiausias būdas – internetinė (PDF atsispausdinamųjų archyvų) prenumerata.

Kaina metams – **115 dol.**, 3 mėnesiams – **30 dol.**

Sumokėti galima pasinaudojus PayPal anketa, kuri spausdinama „Draugo“ internetinės svetainės pirmajame puslapyje.

Toliau siųsti el. paštą administracija@draugas.org prašant slaptažodžio.

Jūsų el. pašto adresas bus vartotojo vardas (username).

Paprasta ir patogul!

Turite klausimų? Skambinkite tel: **773-585-9500**.

RUTA
HOME MADE EUROPEAN CUISINE
Dine-In Carry-Out Banquets Catering

Monday closed
Tue - Fri 10am - 8pm
Saturday 10am - 4pm
Sunday 11am - 5pm

6551 South Cass Ave.
Westmont, IL 60559

630 964 7882

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

PADĖKA

„Draugas“ visuomet nepaprastai dėkingas už finansinę paramą – t. y. pinigines dovanas, gaunamas iš mūsų skaitytojų. Bet dar labiau mes esame dėkingi už tai, ką iš tikrųjų tos dovanos reiškia – o būtent, kad laikraštis ne tik pavartomas, bet ir skaitomas, kad vertinamos mūsų bendradarbių pastangos, džiaugiamasi autorių ir redakcijos darbo vaisiais. Tokią dovaną neseniai mums įteikė **Audrius V. Plioplys, M.D., S.C.**, pagerbdamas „Draugą“ su 1 000 dol. parama. Labai tai vertiname ir Jums dėkojame!

GEGUŽINĖ
SEKMADIENIŲ RUGPJŪČIO 24D. 2014. 12-00PM
MAISTAS \$15 SUJAUGUSIEMS
\$6 VAIKAMS IKI 10M. **830/267/8787**
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRO KIEMELYJE – 14911 127TH ST. LEMONT, IL 60439

Pianisto Edvino Minkštimo koncertas vyks sekmadienį, spalio 26 d., 12:30 val. p. p. Lietuvių Dailės muziejuje (14911 127 Street, Lemont, IL). Visus maloniai kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“.

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA

(310) 828-7095
info@clcu.org

1.75% 3 Metų CD
2.00% 3 Metų IRA CD
Valdžios apdrausta iki \$250,000

TIK \$35
pirmiems metams

DRAUGAS NEWS
Naujas mėnesinis laikraštis
angliškai skaitantiems

*Prenumeruokite sau,
savo vaikams, draugams, vaikaičiams!*

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas, Valstija Zip _____
El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org